

ci, obracíme se s výzvou ke všem dělníkům, zaměstnancům, inženýrům a technikům na stavbách, v podnicích průmyslu stavebních hmot, průmyslu stavebních a silničních strojů, k pracovníkům staniček, odborových a komсомolských organizací, aby ještě dříve rozvinuli socialistické soutěžení za splnění a překročení plánů výstavby, za zvýšení produktivity práce, za snížení nákladů a zvýšení kvality stavebních prací.

Neší povinností je zajistit co nejrychlejší uskutečnění stranou a vládou postaveného úkolu od základu zlepšit výrobu, všemožně zavádět montovatelné železobetonové konstrukce, kvádry pro zdi a tovarní výrobky pro zvýšení výroby, zlepšení kvality a snížení cen stavebních hmot a dílců, pro zvýšení úrovně mechanisace stavebnictví, pro vybavení staveb vysokého hodnotnými stroji, zařízením a nářadím.

Jsem přesvědčen, že toto provolání nalezne vřelou odezvu mezi všemi pracovníky stavebního průmyslu a že dosáhnou nových úspěchů v boji za vybudování komunistické společnosti v naší zemi.

Pravda ze 17. XII. 1954.

PROSLOV s. N. S. CHRUŠČEVA

na Všeobecné poradě stavitelů, architektů a pracovníků průmyslu stavebních hmot, průmyslu stavebních a silničních strojů, projektořích a vědecko-výzkumných organizací dne 7. prosince 1954.

O š i r o k é m z a v á d ě n í p r ů m y s l o v ý c h m e t o d, z l e p š e n í k v a l i t y a s n í ž o v á n í n á k l a d ů v e s t a v e b n í c t v í .

Soudruzi,

dávno jsme již u nás neměli všeobecnou poradou stavitelů a stalo se velmi naléhavým, aby se taková porada uskutečnila.

Domnívám se, že tato porada přinese velký užitek nejen stavebnictví, ale celé naší práci jak v průmyslu, tak i v jiných odvětvích národního hospodářství.

Sovětský lid pod vedením komunistické strany dosáhl ohromných úspěchů v zprůmyslnění naší země. Těmito úspěchy se první dělnická třída, kolchozní rolnictvo a inteligence Sovětského svazu, nad těmito úspěchy se radují naši přátelé v cizině.

Zprůmyslnění sovětské země se uskutečnilo díky tomu, že naše strana vytrvale uváděla v život pokyny Lenina a Stalina. To byl náš hlavní úkol a to zůstane hlavním našim úkolem i pro budoucnost. Musíme i nadále všemožně rozvíjet těžký průmysl. Těžký průmysl je základem národního hospodářství, zdrojem hospodářské moci socialistického státu, jeho obranyschopnosti, zdrojem blahobytného a kulturního života pracujících. Jedině za podmínky dalšího rozvoje těžkého průmyslu můžeme úspěšně postupovat kupředu ve všech odvětvích národního hospodářství, ne-

ustále zvyšovat blahobyt lidu a zabezpečovat nedotknutelnost hranic Sovětského svazu. (Dlouhotrvající potlesk).

To je hlavní. Další rozvíjení těžkého průmyslu - zvyšování výroby kovů, uhlí, naftu, elektrické energie, chemických výrobků, rozvoj těžkého strojírenství, výroby obráběcích strojů, výroby kovárenských lisů - to je mohutný základ k úspěšnému vzestupu všech průmyslových odvětví a zemědělství.

Opíraje se o výsledky rozvoje těžkého průmyslu, strana a vláda věnuje značnou pozornost rozšíření výroby zboží lidové potřeby.

V běžném roce se vykonala velká práce, pokud jde o realizaci usnesení plenu ÚV strany o dalším rozvoji zemědělství. To je známo, komunistická strana vyzdvihla jako jednu z nejdůležitějších úloh zvýšení výroby obilí a to tak, že se zveřejní výnos zemědělských kultur ve všech oblastech země a že se obilná pásenská půda a úhory.

Rok 1954 byl prvním rokem boje za uskutečnění programu prudkého vzestupu zemědělství. Vy víte, že v četných oblastech Ukrajiny, Povolží a jiných jižních oblastech nastaly letos výjimečně nepříznivé povětrnostní podmínky. Následkem sucha má-li jsme v těchto oblastech vážnou neúrodu obilí. Avšak dobrou naši zemi letos podpořily Sibiř, zvláště Altajský kraj a Kazachstan. Koločozníci, pracovníci SES a sovrchozů, stranické organizace Altajského kraje a četné oblasti Sibiře a Kazasácké republiky vynaložili hodně sil a vykonali pro zem velké dílo. Přes neúrodu obilí v řadě jižních oblastí bylo k 5. prosinci 1954 dodáno celkem o 271 mil. pudů obilí více než téhož data loni minulého roku.

Ze zprávy Ústředního výboru KSSS a Řády ministrů SSSR, uveřejněné v tisku dne 8. listopadu, jsou vám známy číselné výsledky zemědělského roku. Tato zpráva jste četli a víte, že v r. 1954 jsme vykouplili obilí, masa, mléka a zeleniny daleko více než loňského roku. To je skutečně velký vzestup. Někteří se ptají: jak se má vysvětlit skutečnost, že i když byly i tohoroční výkupy zemědělských výrobků vyšší, přesto v obohem dech vždy potřebné produkty nebyvaly? Proč tomu tak je? Je tomu tak proto, že ohromnou měrou stoupla poptávka po spotřebním zboží, že mezi lid se dostalo více peněz. Ceny zboží se snížily o miliardy rublů, reálná mzda dělníků a zaměstnanců a příjmy koločozníků značně stouply. (Potlesk).

A proto, i když zvyšujeme výrobu zboží, poptávka obyvatelstva se přesto dosud plně nespokojuje. Na schůzkách a besedách s koločozníky v různých oblastech země jsme musili jednou vyslechnout požadavky, aby bylo v prodeji více cukru, obuvi, vlněných tkanin, a samozřejmě dobrych. Vzrostla poptávka po zboží vysoké jakosti. To je výsledkem toho, že opatření provedená stranou a vládou vytvořila podmínky pro značný vzrůst kupní síly pracujících. Naším úkolem je plněji uspokojovat vzrůstající poptávku obyvatelstva. Proto se musí boj za zvýšení výroby obilí, brambor, zeleniny, masa, tkanin a jiného zboží i nadále vést důsledně a vytvále.

Dalí jsme u nás dobrou základem k rozšíření výroby obilí. V r. 1954 bylo určeno zorat 13. mil. ha penenských půdy a fakticky bylo zoráno 17 milionů 450 tisíc hektarů. Takových obrovských úspěchů v obdělávání nové půdy bylo dosaženo díky obětavé práci

kolchozníků, pracovníků STS a sovkhozů, dělnické třídy naší země. Všechn lid chápe správně nutnost tohoto úkolu. (Potlesk).

Možno bezpečně říci, že v r. 1955 bude oseto nejméně 20 mil. hektarů další plochy na účet zoraných penenských půd a úhorů. (Potlesk).

Zvyšujeme výrobu obilí, vytváříme podmínky pro další mohutný vzestup všech odvětví zemědělství. Zvláště nutné je to pro rozvoj chovu dobytka. Potřebujeme hlavně krmné obilí, neboť chlebového obilí máme dost. S přibýváním množství krmného obilí budou kolchozy a sovkhozy vyrábět více masa, mléka, másla, vajec, vlny. Potřebujeme více obilí i proto, abychom v sou-
mi měli velké obilní zásoby a také pro zvýšení obchodu obilím s jinými státy.

Opatření uskutečňovaná stranou a vládou pro rozvoj průmyslu a zemědělství sledují další zpevnění moci sovětského státu, soustavné zvyšování blahobytu našeho lidu. Důležitá úloha v tom patří pracovníkům rok od roku rostoucího stavebního průmyslu - našim stavitelům, pracovníkům průmyslu stavebních hmot, strojírenským technikům, vybavujícím stavby technickou, architektem a konstruktérům a celé naší početné armádě stavebních pracovníků. Proto se ÚV strany a Rada ministrů SSSR rozhodli svolat tuto poradu, aby společně s všemi posoudili dnešní otázky stavebnictví, odhalili vyskytující se nedostatky, navrhl konkrétní opatření k zlepšení stavebnictví v záladě.

PROSTILOV s. N. S. GHRUŠČEVA

na Vsesvazové poradě stavitelů, architektů a pracovníků průmyslu stavebních hmot, průmyslu stavebních a silničních strojů, projektových a vědecko-výzkumných organizací dne 7. prosince 1954.

O š i r o k é m z a v á d ě n í p r ů m y s l o v ý c h m e t o d, z l e p š e n í k v a l i t y a s n i ž o v á n í n á k l a d ů v e s t a v e b n í c t v í .

Soudruzi,

dávno jsme již u nás neměli všesvazovou poradou stavitelů a stalo se velmi naléhavým, aby se taková porada uskutečnila. Domnívám se, že tato porada přinese velký užitek nejen stavebnictví, ale celé naší práci jak v průmyslu, tak i v jiných odvětvích národního hospodářství.

Sovětský lid pod vedením komunistické strany dosáhl ohromných úspěchů v zprůmyslnění naší země. Těmito úspěchy se první dělnická třída, kolchozní rolnictvo a inteligence Sovětského svazu, nad těmito úspěchy se radují naši přátelé v cizině.

Zprůmyslnění sovětské země se uskutečnilo díky tomu, že naše strana vytrvale uváděla v život pokyny Lenina a Stalina. To byl náš hlavní úkol a to zůstane hlavním našim úkolem i pro budoucnost. Musíme i nadále všemožně rozvíjet těžký průmysl. Těžký průmysl je základem národního hospodářství, zdrojem hospodářské moci socialistického státu, jeho obranyschopnosti, zdrojem blahobytného a kulturního života pracujících. Jedině za podmínky dalšího rozvoje těžkého průmyslu můžeme úspěšně postupovat kupředu ve všech odvětvích národního hospodářství, ne-

ustále zvyšovat blahobyt lidí a zabezpečovat nedotknutelnost hranic Sovětského svazu. (Dlouhotrvající potlesk).

To je hlavní. Další rozvíjení těžkého průmyslu - zvýšení výroby kovů, uhlí, ropy, elektrické energie, chemických výrobků, rozvoj těžkého strojírenství, výroby obráběcích strojů, výroby kovářenských lisů - to je mohutný základ k úspěšnému vzestupu všech průmyslových odvětví a zemědělství.

Oprávně se o výsledky rozvoje těžkého průmyslu, strana a vláda věnuje značnou pozornost rozšíření výroby zboží lidové potřeby.

V běžném roce se vykonala velká práce, pokud jde o realizaci usnesení plánu ÚV strany o dalším rozvoji zemědělství. Jak je známo, komunistická strana vyzdvihla jako jednu z nejdůležitějších úloh zvýšení výroby obilí a to tak, že se největší výnos zemědělských kultur ve všech oblastech země a že se obdělá penanská půda a úhory.

Rok 1954 byl prvním rokem boje za uskutečnění programu prudkého vzestupu zemědělství. Vy víte, že v četných oblastech Ukrajiny, Povolží a jiných jižních oblastech nastaly letos výjimečně nepříznivé povětrnostní podmínky. Následkem sucha má-li jsme v těchto oblastech vážnou neúrodu obilí. Avšak dobře naši zemi letos podpořily Sibíř, zvláště Altajský kraj a Kazachstan. Kolochozníci, pracovníci SSS a sověhozů, stranické organizace Altajského kraje a četné oblasti Sibíře a Kazasché republiky vynaložili hodně sil a vykonali pro zem velké dílo. Přes neúrodu obilí v řadě jižních oblastí bylo k 5. prosinci 1954 dodáno celkem o 271 mil. pudů obilí více než táhož data loni minulého roku.

Ze zprávy Ústředního výboru KSSS a Rady ministrů SSSR, uveřejněné v tisku dne 8. listopadu, jsou vám známy číselné výsledky zemědělského roku. Tito zprávu jste četli a víte, že v r. 1954 jsme vykouplili obilí, masa, mléka a zeleniny daleko více než lonského roku. To je skutečně velký vzestup. Někteří se ptají: jak se má vysvětlit skutečnost, že i když byly 1 **tos výkup a nákup zemědělských výrobků vyšší, přesto v obcho-**dech vždy potřebné produkty nedávají? Proč tomu tak je? Je tomu tak proto, že ohromnou měrou stoupla poptávka po spotřebním zboží, že mezi lid se dostalo více peněz. Ceny zboží se snížily o miliony rublů, reálná mzda dělníků a zaměstnanců a příjmy kolochozníků značně stouply. (Potlesk).

A proto, i když zvyšujeme výrobu zboží, poptávka obyvatelstva se přesto dosud plně neuspokojuje. Na schůzkách a besedách s kolochozníky v různých oblastech země jsme musili ne-jednou vyslechnout požadavky, aby bylo v prodeji více cukru, obuvi, vlněných tkanin, a samozřejmě dobrých. Vzrostla poptávka po zboží vysoké jakosti. To je výsledkem toho, že opatření provedená stranou a vládou vytvořila podmínky pro značný vzrůst kupní síly pracujících. Naším úkolem je plněji uspokojovat vzrůstající poptávku obyvatelstva. Proto se musí boj za zvýšení výroby obilí, brambor, zeleniny, masa, tkanin a jiného zboží i nadále vést důsledně a vytrvale.

Dali jsme a nás dobrý základ k rozšíření výroby obilí. V r. 1954 bylo určeno zorat 13. mil. ha penanské půdy a fakticky bylo zoráno 17 milionů 430 tisíc hektarů. Takových obrovských úspěchů v obdělání nové půdy bylo dosaženo díky obětavé práci

kolchozníků, pracovníků STS a sovkhozů, dělnické třídy naší země. Všechn lid chápe správně nutnost tohoto úkolu. (Poltsek).

Možno bezpečně říci, že v r. 1955 bude oseto nejméně 20 mil. hektarů další plochy na účet zoraných penenských půd a úhorů. (Poltsek).

Zvyšující výrobu obilí, vytváříme podmínky pro další mohutný vzestup všech odvětví zemědělství. Zvláště nutné je to pro rozvoj chovu dobytka. Potřebujeme hlavně krmné obilí, neboť chlebového obilí máme dost. S přibýváním množství krmného obilí budou kolchozy a sovkhozy vyrábět více masa, mléka, masa, vajec, vlny. Potřebujeme více obilí i proto, abychom v 20. mi měli velké obilní zásoby a také pro zvýšení obilí s jinými stávy.

Opatření uskutečňovaná stranou a vládou pro rozvoj průmyslu a zemědělství sledují další zpevnění moci sovětského státu, soustavné zvyšování blahobytu našeho lidu. Důležitá úloha v tom patří pracovníkům rok od roku rostoucího stavebního průmyslu - našim stavitelům, pracovníkům průmyslu stavebních hmot, strojírenským technikům, vybavujícím stavby technikou, architektům a konstruktérům a celé naší početné armádě stavebních pracovníků. Proto se úv strany a Rada ministrů SSSR rozhodli zvolat tuto peredu, aby společně s vámi posoudili dnešní otázky stavebnictví, odhalili vylkytující se nedostatky, navrhl konkrétní opatření k zlepšení stavebnictví v základě.

На л é н а в é о т á з к ы з п р ú м ы с л н é н и
с т а в е б н и ц т в и .

Soudruzi! V naší zemi se provádí výstavba v obrovském měřítku. Pro vyřízení rezeanu stavebních prací nutno upozornit, že v poválečné době sovětská vláda vynaložila na investiční výstavbu v národním hospodářství více než 900 miliard rublů. Za tu dobu bylo obnoveno, vystavěno a uvedeno do provozu více než 8.000 vělkých státních průmyslových podniků. Každým rokem se rozšiřuje výstavba obydlí, škol a nemocnic: v poválečných letech byly v městech a osadách vystavěny obytné domy pro dělníky a zaměstnance s celkovou plochou více než 200 milionů m² a v zemědělských oblastech asi 4,5 milionu domů pro kolchozníky a zemědělskou inteligenci.

V běžném roce, ve srovnání s r. 1946, zvětšil se objem stavebně-montážních prací v zemi více než dva a půlkrate. Pouze v jediném roce 1954 rovnají se výdaje na investiční práce výdajům na tyto účely za celou druhou pětiletku.

Nový velký krok vpřed byl učiněn ve výstavbě podniků těžkého průmyslu, který je základem kamenem našeho hospodářství. V běžném roce a v budoucnu musí být středem naší pozornosti výstavba nových podniků uhelného, naftového, metalurgického a strojírenského průmyslu, nových vodních elektráren a jiných průmyslových podniků. Zároveň se po celé zemi rozvíjí rozsáhlá bytová výstavba. Stačí říci, že jen v běžném roce bude ve městech a dělnických osadách země vystavěno obytných domů o celkové ploše více než 30 milionů m² a přibližně 400.000 obytných domů v zemědělském území.

Abychom se úspěšně vypořádali s úkoly, které máme před sebou v oblasti výstavby, je nutno všemožně rozvíjet a zdokonalovat náš stavební průmysl. Je nutno rozhodně skončit a प्रतिinitivní organizací stavebních prací.

Máme rovněž nezbytné podmínky pro rozsáhlé průmyslné stavebnictví. Jaké jsou to podmínky? Především nám vyrostly četné kádry kvalifikovaných dělníků a specialistů. Ve stavebních organizacích země a v průmyslu stavebních hmot pracuje mnoho tisíc znamenitých mistrů svého oboru, novátori výroby. Máme závody, které jsou schopny vybavit stavitele nejnovější technikou, ulehčující práci a zvyšující její produktivitu. Důležitá vzhledem k rozšíření se výrobní základna, umožňující zajistit výstavbu montovanými železobetonovými konstrukcemi, dílci a stavebními hmotami.

Jak ukázaly tyto porady, je ve stavebnictví vedle jasných úspěchů ještě mnoho nedostatků. Je nutno rázně odhalit nedostatky a mobilisovat všechny naše síly, aby byly odstraněny. Je nutno odhalovat nedostatky směle, rázně, ukázat na konkrétní viny, neboť nedostatky zde nejsou samy sebou, nýbrž jsou způsobeny těmi nebo oněmi pracovníky. Kritika nesmí být neoprávněná. Je nutno kritizovat ty pracovníky, kteří se dopouštějí chyb a jsou vinní konkrétními chybami, a též kritizovat ty, kteří vidí chyby, ale smiřují se s nimi a nebojují s jejich odstraněním.

Rozhodující podmínkou podstatného zlepšení výstavby je další zprůmyslnění stavebnictví.

Ústřední výbor KSČS a Rada ministrů SSSR v usnesení "O

rozvoji výroby montovaných železobetonových konstrukcí a dílců ve stavebnictví" navrhly rozsáhlý plán zvýšení výroby železobetonových výrobků. To zajistí přechod na stavění průmyslovými metodami.

Rozsáhlý rozvoj výroby montovaných železobetonových konstrukcí a dílců nám přinese obrovský hospodářský výsledek. Stavebním pracovníkům je známo, že ještě do nedávna byly spory o tom, kterou cestou se máme dáti ve stavebnictví - cestou používání montovaných konstrukcí nebo monolitického betonu. Neuvědomme jména pracovníků a nebudeme jim vyčítat, že se snažili zažít stavebnictví na používání monolitického betonu. Myslíme, že tyto soudruzi šamí cítí, že zaujímali nesprávné stanovisko. Nyní již, zdá se, je všem jasné, že musíme jít pokrokovější cestou, cestou používání montovaných železobetonových konstrukcí a dílců. (Potlesk.)

Co přináší s sebou používání monolitického betonu ve stavebnictví? Nutné s sebou přináší nečistotu na staveništi, používání všemožných druhů a konstrukcí bednění, větší spotřebu oceli, rozpracování cementu, ztráty výplňových hmot a betonu. A co nám poskytuje používání montovatelných dílců? Používání montovatelných železobetonových konstrukcí dává možnost vyrábět dílce tak, jak se to dělá ve strojírenství, dovoluje přejít na továrenskou způsobu stavění. (Potlesk.)

Výroba montovaných staveb odkrývá před námi velké možnosti při hospodaření prostředky, hmotami, zvýšení výkonu a tím i zvýšení mzdy stavebních pracovníků. Tak na př. nahradí se ocelové konstrukce železobetonovými, zmenší se spotřeba oce-

li u průmyslových budov o jednom podlaží neméně než dvakrát. V porovnání s monolitickým betonem se pracnost snižuje přibližně třikrát. Potřeba dřeva při bytové výstavbě se snižuje o 20 - 25 %. Mimo to železobetonové konstrukce jsou značně odolnější proti korozi, jsou trvanlivé a žárovzdorné.

Usnesení Ústředního výboru KSSS a Rady ministrů SSSR počítají v nejbližších třech letech s výstavbou 402 nových závodů a 200 výroben staveništního typu pro výrobu montovaných železobetonových konstrukcí a dílců. Za tyto tři roky vzroste výroba montovaných železobetonových konstrukcí pětkrát, v porovnání s tím vzroste výroba cementu a výplňových hmot více než jeden a půlkrát.

Některí soudruzi, když mluví o druhu stavby při používání montovaných železobetonových konstrukcí, se ptají, kterému druhu staveb při stavění z velkých panelů je nutno dát přednost: se skeletem či bez skeletu? Zdá se mi, že nyní pracujeme tím není třeba vynésti určitý rozsudek o kterémkoli z těchto druhů. Je třeba dát možnost, aby se vyvíjel i jeden i druhý směr. Je možné, že se osvědčí a budou trvat oba směry, protože stavíme budovy různého určení a z různých podmínek. Praxe ukáže, který z obou druhů staveb z velkých panelů, se osvědčí či bez skeletu, se ukáže výhodnějším. Své výhody má jeden i druhý způsob. Na našich poradách vystoupili obháječi i odpůrci toho i onoho druhu staveb, avšak žádný z nich neprokázal nepřijatelnost toho či onoho druhu.

Mezi všemi spornými o tom, že současně s výstavbou domů a průmyslových železobetonových panelů musíme ve značné míře rozvíjet

jet stavění z velkých i malých kvádrů pro zdivo.

Náklady na stavby z velkých kvádrů ve srovnání se stavbami z cihel se snižují o 12 % a montovatelnost se zvyšuje z 38 % na 85 %. Při stavění z velkých kvádrů prudce stoupá produktivita práce. Dva zedníci vyzdí za 8 hodin cihlovou zeď o objemu 7,5 m³. Za tutéž dobu zmontují dva montéři zeď z velkých kvádrů o objemu 25 m³.

Montované železobetonové konstrukce, dílce a velké kvádry nutno zavádět a nečekat, až budou vystavěny základy na železobetonové prefabrikáty, a to tím spíše, že pro výrobu kvádrů pro zdivo není třeba žádných zvláštních závodů. Kvádry lze vyrábět na staveništi a prohřívát beton elektrickým proudem nebo parou. Proto to není třeba žádného složitého zařízení.

Konstrukce stropů je při stavbě budov jednou z hlavních prací. Velkou pozornost věnují konstruktéři a stavitelé otázce výběru konstrukce prefabrikovaných stropních panelů.

Některí soudruzi navrhnou, aby se používalo pouze panelů s mnoha dutinami konstrukce ing. Makarova. Výroba těchto panelů je jednoduchá a je nutno ji v co nejširší míře zavádět. Avšak, podle mého názoru, mnohožebrové stropní panely mají mnoho předností. Mají budoucnost: na výrobu těchto panelů se spotřebuje méně materiálu a zejména, což je velmi důležité, méně oceli; konstrukce těchto panelů zajišťuje lepší zvukovou izolaci, náklady na mnohožebrové panely jsou značně nižší než na panely jiných konstrukcí. Je nutno se snažit, aby bylo vyrobeno pokud možno nejvíce strojů na výrobu mnohožebrových panelů. Avšak tam, kde nelze vyrábět mnohožebrové panely na závodech, je účelné zavádět výrobu panelů s mnoha dutinami. Bu-

deme-li v rozsáhlé míře používat stropních panelů, vyladíme ze staveb "řemeslníky", používající monolitického betonu.

Nutno říci něco i o nedostatcích u konstrukce schodů, ještě dnes se na mnohé stavby dodávají ze závodů železobetonová schodištní ramena a podestové desky se špatně dokončeným povrchem. Když na stavbách osadili schodištní ramena a podestové desky, museli je na místě dokončovat. V řadě případů se takto postupuje i se stěnovými a stropními panely. To je nesprávné. Všechny práce na opracování železobetonových dílců je nutno plně dokončit na závodě. Schodištní ramena je nutno dávávat s opracovaným podhledem a opracovaným povrchem stupňů. Schodištní podestové desky musí mít opracovaný podhled a dlažbu z dlaždic nebo terazzo. Aby po dobu stavění byl povrch chráněn, je nutno jej polepit papírem nebo obložit prkny.

Na závodě je nutno provést též dokončovací práce zdi a stropů. Výrobky se musí dopravovat na stavbu dokončené a zcela připravené pro osazení. Jakou pak máme výhodu u montáže z prefabrikátů, vyrobíme-li montovatelný dílec na závodě, dopravíme jej do osmého podlaží a potom budeme přemýšlet, jak se k němu dostat, abychom jej očistili nebo opravovali jeho povrch? Betonové konstrukce musí být lehké, nesmí mít zbytečnou váhu.

Zvláštní pozornost musíme věnovat zavádění tankostěnných montovaných konstrukcí se zvláštním tvarem průřezu. Tyto konstrukce mají ve srovnání s masivními betonovými konstrukcemi velké výhody. Váha se zmenšuje přibližně o 33 %, spotřeba oceli se snižuje o 20 % a náklady o 15 %.

Vibrotary, vibrační stoly, mechanické pěchy a jiná stro-

ní zařízení, která jsou na závodech k dispozici, umožňují při výrobě dílců a konstrukcí používat zaváhleho betonu místo plastického. Zaváhly beton umožňuje rychle odstraňovat bednění a dosáhnout u výrobků vysoké pevnosti. Výhody při používání zaváhleho betonu spočívají i v tom, že se zmenšením počtu bednění zrychlí výroba, zlepši se jakost výrobků, ušetří se ocel při bednění a sníží se výlohy při rozbití a montáži bednění. Můžeme přistupovat k těmto problémům jako hospodáři. Pouze tam, kde není závodů a není zavedena výroba železobetonových prefabrikátů na závodech, může se prozatím použít plastického betonu.

Rozsáhlé používání železobetonových výrobků na stavbách umožňuje značně snížit použití dřeva a oceli. Musíme si, soudruzi, přiznat, že u nás se ještě nenaucili opravdově šetřit a hospodárně řídit spotřebu takových velmi cenných materiálů jako dřeva a oceli. Nelze dále trpět podobně mňhání.

Mnozí si stěžují, že není dřeva. A skutečně dřeva se nedostává. Současně však se s dřevem marnotratně zachází. Vezměme na př. ministerstvo dopravy. Na železnicích se používá pouze dřevěných pražců, kilometrůvky se dělají pouze z kolejnič. Stožáry, mostky a propustky - to vše se dělá z oceli. A proč nelze to vše dělat ze železobetonu? Proč se, na příklad, nepůjme u Čechů, kteří dělají výborné železobetonové pražce a na nich ušetří dřevem? Zajděte k nim a podívejte se. Jsou to naši přítelové a budou se rádi s námi dílit o své zkušenosti.

Při cestě do Číny se soudruhy Bulganinem, Mikojanem a ostatními členy delegace jsme viděli mnohé stožárů a sloupů vyrobených ze železobetonu a dobře provedených. Musíme převzít

tuto užitečnou zkušenost.

Během cesty na Dálný Východ jsme si prohlédli řadu stávků a uviděli jsme, že mnohé z nich jsou postaveny hlavně z oceli; téměř vůbec nebylo použito montovaných železobetonových konstrukcí. Proč se tak děje? Proto, že někteří vedoucí dílen mají celé kostry dílen z oceli, tvrdíce, že jim to dovoluje rychleji dokončovat stavby. To však není správné.

Soudruzi, je nutno rázně skoncovat s plýtváním ocelí. Je třeba vyrábět z oceli pouze to, co je nezbytně nutné. Vše, co lze ve stavebnictví nahradit betonem nebo železobetonem, je nutno nahradit. (Potlesk).

Jednámeli o problémech průmyslného stavebnictví, než jsme přešli k mlčení otázku rozvoje výroby stavebních hmot, jichž je zapotřebí velké množství. Zdá se mně, že i Gosplan i mnozí z nás zde přítomných zavínili jeden vážný nedostatek. Mnozí správně, že při rozvíjení průmyslu stavebních hmot se u nás do poslední doby kladl důraz na výstavbu cihelen v době, kdy musíme všemožně rozvíjet cementářský průmysl. (Potlesk).

Cihel, jako hlavní stavební hmoty, se používalo a používá tam, kde se staví hlavně ručním způsobem. V tom případě má velký význam i váha hmoty pro zdi, váha cihly. V naší době, když máme beton, elektrické motory, jeřáby a jiná strojní zařízení, nelze dále pracovat po staru. Všichni víme, jak mnoho času a práce je třeba pro zhotovení cihel. V hlinišťích se dobývá hlína, zpracovuje se na strojích - mlýnech, lisuje se surovina, která se suší, zaváží se do pece, pálí se, cihly se přovážejí na sklad, potom se vozí na stavbu, zdvihají se na lešení, kladou se do zdi; vše to se dělá mnohokrát, každá cihla

se běže do ruky jako při mosaice.

Není-li lépe dělat místo cihel betonové kvádry pro zdivo všech rozměrů, které odpovídají zdvihacím prostředkům - o váze dvě, tři, pět tun? Stavění z kvádrů dává vysokou produktivitu práce a vysoký výkon. Není náhodou, že v řadě jiných zemí se ve stavebnictví používá rozsáhle betonu a ne cihel.

Nyní, kdy před námi vyvstal úkol rozsáhlého průmyslného stavebnictví, je nutno všemožně rozvíjet cementářský průmysl a tím zajistit značné zvýšení výroby betonu.

To však naprosto neznamená, že se nemáme starat o zvýšení výroby cihel využitím rezerv, které jsou ve stávajících cihelnách.

Na našich poradách promluvil známý novátor s. Důvanov. Přesvědčivě dokázal, že je možno zvýšit výrobu cihel ve stávajících závodech jeden a půlkrát až dvakrát. Toho lze dosáhnout použitím pokrokové metody pálení cihel, navržené s. Důvanovem a vyzkoušené v praxi řadou podniků. Cihla zůstává i nadále hlavní hmotou pro zdivo, proto musíme všemožně zlepšovat její výrobu do té doby, než bude nahražena betonovými výrobky.

Musíme též mnoho vykonat pro to, aby se cihel na stavbách správněji používalo. Soudruzi Mal cev a Širkov, kteří zde vystoupili, pověděli nám o racionálních způsobech dopravy cihel na stavby. Používání sádek při převozu cihel přineslo ve stavebnictví veliké výhody. Musíme však hned jít dále. Místo toho, abychom vozili cihly v sádkách, je nutno, aby v cihelnách vyráběli z cihel kvádry. V Československu, na příklad, to již dělají. Je také známo, že první zkoušky v tomto směru konal

inženýr s. Rebrlikov na stavbách ve Stalingradě. Výrobu obilných kvádřů je nutno zavést tak, aby jejich povrch byl dokončen na závodě. To umožňuje montovat zdi budov stavebních a helných kvádřů bez jakéhokoli dodatečného opracování na stavěcího Soudruzi! Úspěšné zavádění průmyslových metod a zlepšování práce stavebních organizací závisí v mnohém na stupni organizace-technického vedení ve stavebnictví.

Zprůmyslnit stavebnictví, zvýšit tempo a snížit náklady stavebních prací nelze silami drobných stavebních organizací. Proto je nutno zvětšit stavební organizace. V Sovětském svazu máme nyní více než 7.500 dodavatelských stavebních organizací, z nichž jedna třetina nemá roční objem prací vyšší než 5 milionů rublů. V Leningradě na př. pracuje 135 stavebních organizací, které vykonávají práce dodavatelským způsobem, v Kijevě 107 organizací, v Rostovu 56 atd. A kolik je drobných stavebních organizací na závoděch, které stavějí ve vlastní režii? Je jich bez počtu. Počet stavebních organizací se nezměňuje, ať brž každým rokem se zvětšuje.

Nemůžeme si klásti vážné otázky zprůmyslnění stavebnictví, budeme-li nadále zvětšovat množství stavebních organizací. Kdo by nevěděl, že drobné a proto i slabé stavební organizace nejsou s to, používat průmyslových pracovních metod? Můžeme dát na cestu rozhodného zvětšení stavebních organizací. Bez toho nemůže být vůbec řeči o jakémkoli zprůmyslnění stavebnictví.

Velmi poučná v tomto směru je zkušenost, nabytá při zvo-

vození a též ministerstev a úřadů byla vytvořena jediná organizace Glavmostroje. Když se projednávala otázka vytvoření Glavmostroje, bylo mnoho řečí o tom, že Mossovět nestačí na tak velkou organizaci, vyslovovaly se obavy, že plán výstavby obytných domů bude zmařen, nebudou-li ministerstva na ní mít účasť. Bylo možno počítat s tím, že v prvním roce trvání Glavmostroje se vyskytnou některé organizační nedostatky, které mohou vést k nesplnění plánu. Avšak všechny tyto obavy se ukázaly neodvratně. Ředitel Glavmostroje s. Kučerenco referoval zde o výsledcích zvětšení stavebních organizací a prohlásil, že závazek moskevských pracovníků odezdat v letošním roce 900.000 m² obytné plochy bude splněn a že současně pro výstavbu v r. 1955 bude připravena mnohem větší výrobní rozpracovanost než v minulém roce.

Tyto výsledky ukazují, že nová organizace udělala značný krok vpřed, neboť výrobní rozpracovanost je to hlavní a řečí bych, hlavní z hlavních věcí ve stavebnictví. (Potleek). Každému je jasné, že stavební práce nelze rytmicky řídit, není-li normální výrobní rozpracovanost. Není-li výrobní rozpracovanost, používá se kvalifikovaných dělníků nikoliv ke speciálním, nýbrž k zemním a pomocným pracem. Proto se snižuje produktivita práce dělníků, zvětšují se náklady ve stavebnictví, mají se obtíže splnění prací. Je-li zde výrobní rozpracovanost, je možno vykonat práci rytmicky, bez přerušování a využívat dělníků podle jejich speciálních schopností. Pouze velké organizace mají možnost vytvořit normální výrobní rozpracovanost prací.

Podle příkladu Moskvy je nutno zvětšit stavební organizace v Leningradě, Kijevě a jiných městech. Tuto práci je však

třeba provést promyšlené a rozumné. Vytvořit nutné stavby
ní organizace je nutné proto, poněvadž to umožní používat při
výstavbě v rozsáhlé míře montovaných železobetonových konstrukcí
a dílců, zavést komplexní mechanisaci stavebních prací, zvý-
šit produktivitu práce, zrychlit tempo, zlepšit jakost a sní-
žit stavební náklady.

Zkušenosti v Moskvě a v jiných městech dokazují nutnost
vytvořit specializované stavební organizace, doslova specializo-
vané a nekomplexní, poněvadž pouze takové organizace jsou
schopny zavést ve stavebnictví průmyslové metody. (Fotlenok),
Specializované stavební organizace umožňují lépe organizo-
vat práci dělníků, zvýšit její kvalifikovanost a produktivitu
ji využít strojních zařízení. Na př. v Moskvě byl utvořen trust
"Fundamentstroj", který provádí úpravu terénu stavenišť, zemní
práce, základy a sklepní zdi (z betonových nebo železobeton-
ových dílců a kvádrů). Jsou trusty, které provádějí práce na
hrubé stavbě - montáž stěn, stávlí-li se z velkých kvádrů nebo
železobetonových panelů, montáž schodišť, stropů a jiné práce.
Konstrukce příček a dokončovacími pracemi v místnostech se za-
bývá zvláštní organizace, specializovaná v těchto pracích.
Zároveň-technické práce provádějí rovněž specializované or-
ganizace. Takové organizace vykonávají práce elektrotechnické,
zavádějí zdivže a jiné.

Pouze úzkou specialisací je možno dosáhnout vysoké pro-
duktivity a dobré jakosti práce. Za těchto podmínek zvýší se
i mzda dělníků. Tam, kde není specialisace a všechny druhy
práci se provádějí jedním trustem nebo kanceláří, dělník nebu-
de mít vysoké mzdy. Dnes pracuje dělník jako zedník nebo ma-

lír a zítra jako přidavač. Je pochopitelné, že za takových
podmínek mzda nebude vysoká.

Budou-li stavební organizace specializovány, stanou se
dělníci pohyblivějšími, mobilnějšími, pružnějšími a operativ-
nějšími v práci. Dříve než se přistoupí k stavbě závodu nebo
obytného domu, je nutno, aby specializovaná organizace pro zem-
ní práce a úpravu terénu upravila terén staveniště, vybudovala
základy a položila všechny podzemní sítě. Současně se musí
druhá specializovaná organizace připravit k montáži budovy z
montovatelných konstrukcí. Při takové organizaci práci je mož-
no řídit práce podle souhrnného grafikonu: montovat konstruk-
ci budovy a v případě, že se staví závod, současně montovat
technologické zařízení. Měli jsme mnoho příkladů takové orga-
nizace stavění i v době války i po válce.

Je jasné, že specializovaná organizace nemůže být po ce-
lou dobu na jednom místě: skončí-li svoji práci, musí přejít
na jiný objekt. Za nejspřávnější řešení nutno považovat vytvo-
ření specializovaných územních stavebních organizací, avšak pro
takovéto řešení nejsou u nás ještě všude připraveny podmínky.
Proto bude prozatím nutné zřizovat specializované organizace
v rámci ministerstev.

Naše země provádí ve velkém měřítku výstavbu průmyslo-
vých podniků, obytných domů, škol, nemocnic a jiných staveb.
Tato výstavba má životně důležitý význam. Jsme povinni zvýšit
průdce tempo, zlepšit jakost a snížit náklady výstavby. K ře-
šení daného úkolu vede jen jedna cesta - cesta ce nejjednoduššího
zprůmyslnění stavebnictví.

Odstřaniti nedostatky v projektování, zlepšiti práci architektů.

Soudruzi!

Úspěch průmyslnění, zlepšení kvality a snížení nákladů na výstavbu závisí ve velké míře na projektových organizacích, na práci architektů a konstruktérů.

Při našem měřítku výstavby průmyslových závodů, obytných domů, škol, nemocnic, budov kulturních a sociálních institucí nesmíme se smířovat se zastalým stavem projekce. V celé naší zemi se staví. Sovětská vláda uvolňuje každý rok na výstavbu mnohé miliard rublů; u nás má doslova každý zájem na tom, aby se výstavba prováděla dobře. Nemůžeme se smířovat s tím, že pro lhknavost projektových organizací se stavební práce často protahují, že někdy se jednoduše budovy protahují dokonce dva roky i více.

Zájmy průmyslného stavebnictví nutně vyžadují přebudovat práci projektových organizací, postavit typové projektovány a použítí již existujících typových projektů na prvé místo v jejich práci.

Rozsáhlé použítí montovaných železobetonových dílců, konstrukcí, velkých kvádrů a nových účinných hmot je právě tím novým ve stavební technice, co přímo rozkazuje zbavit se zastaralých způsobů projektování. (Potlesk)

Zároveň nedoceňují význam typového projektování mnozí pracovníci plánovacích a projektových organizací.

O tom svědčí tyto skutečnosti. Z 1.100 projektových or-

ganizací pro výstavbu, které máme v Sovětském svazu, se částečně zabývá typovým projektováním pouze 152 organizací. Od r. 1951 až do r. 1953 bylo vynaloženo na typové projektování maximálně 1% prostředků určených pro projektové práce. V r. 1953 bylo podle typových projektů postaveno pouze 12% z celkového objemu průmyslové výstavby. V tomto roce se stav zlepšil, avšak ne příliš.

Měl jsem příležitost rozprávět s mnoha inženýry a architekty o projektování. Všichni souhlasí s tím, že typové projekty ve velké míře zjednoduší a lepší výstavbu, ale v praxi se mnozí architekti, konstruktéři a v průmyslové výstavbě občas i technologové snaží vytvářet jen svoje individuální návrhy.

Proč se tak děje? Jedna z příčin zřejmě spočívá v tom, že se dopouštíme chyb ve školení architektů. Mnozí mladí architekti, sotva překročili práh ústavu nepostavivše se ještě jak se patří na nohy, chtějí podle příkladů mistrů architektury projektovat pouze budovy individuálního charakteru a pospíchají, aby si vybudovali pomník. Jestliže si Puškin vybudoval pomník "rukou lidskou nevytvořený", chtějí si mnozí architekti bezpečně vybudovat pomník "vytvořený rukou lidskou" ve formě budovy postavené podle individuálního projektu. (Smích, potlesk)

Pozn. překladatele:

N.S. Chrusčev užívá zde výrazu "nerukotvornyj" a "rukotvornyj". Jde o slovní hříčku, založenou na Puškinově verši: "Ja pamjatnik sebe vozdvig nerukotvornyj".

Musíme pochopit, že budeme-li stavět všechny průmyslové stavby, bytné domy a ostatní budovy podle individuálních projektů, zpomalí to podstatně výstavbu a zvýší ve velké míře náklady na ni.

Mnozí projektanti, architekti a konstruktéři pracují obvykle tečně tvůrčím způsobem, svoji práci přinášejí mnoho nového a originálního, ale v tomto oboru jsou velké nedostatky. Někteří projektanti nepoužívají v projektech těch konstrukcí, dílů a hmot, které se vyrábějí v závoděch stavebního průmyslu, a tak se zaměřují na zastaralé stavební metody.

Podívejme se na bytovou výstavbu. Proč bychom nemohli vybrat nejlepší projekty dobře vybavených obytných domů a opakovat je mnohokrát ve výstavbě. Nechtí architekti předložit tyto projekty takových domů v soutěži !

Dnes je krajně nutné vybrat dobré projekty obytných domů z velkých kvádrů. V r. 1953 připravily projektové organizace **Moskovětu návrhy obytných domů, jejichž zdi jsou řešeny** nyní z velkých panelů a velkých kvádrů. Za jedno z nejlepších řešení byl tehdy uznán návrh řádného člena Akademie architektury SSSR I.V. Žoltovského. Od té doby bylo možné vypracovávat podle tohoto návrhu projekt, schválit jej jako typový a stavět o bytné domy z velkých kvádrů po řadu let. Avšak to se nestalo. Proč se dnes používá 38 typových projektů škol? Gožpak je to účelné? Děje se tak zřejmě proto, poněvadž mnozí pracovníci přistupují k věcem výstavby bez ohledu na hospodárnost.

Je třeba vybrat omezený počet typových projektů obytných domů, škol, nemocnic, mateřských škol, jeslí, prodejen a

jiných budov a staveb a provádět hromadnou výstavbu podle těchto projektů, takně po dobu pěti let. Po uplynutí této lhůty znovu tyto projekty posoudíme a nebudeme-li jejich, prodloužíme platnost těchto projektů ještě na dobu 5 let. Co je na tom špatného, soudnuzi?

Jaké výhody přináší stavění podle typových projektů? Velmi značné. Chceme stavět: Projekt již máme, je znám, jaké rozměry má mít pozemek pro takovou stavbu, jakých je třeba konstrukcí a hmot, kolik je třeba pracovníků sil. Všechno je jasné. Takové podmínky pomohou o mnoho zrychlit a zlevnit výstavbu.

Anebo vezmeme otázku projektování průmyslových budov a ostatních staveb. Projekty průmyslových budov, stejně jako i typové projekty obytných budov sestávají z mnohokrát se opakujících stejných sekcí anebo aspoň stejných rozponů. Pilíře, trávnáky, jeřábové dráhy a ostatní prvky jsou v každém traktu stejné. Typové projekty průmyslových budov se musí vypracovávat a ohledem na možnost jak rozmístit v budovách výrobní a pomocné cechy různého průmyslového odvětví. I budovy pro různé účely se mohou stavět ze stejných prvků. Proto je nevyhnutelné vypracovávat typové projekty průmyslových budov na základě unifikované sítě pro sloupy i výšku podlaží, sjednocených velikostí zařízení, unifikovaných celých schodišť i okenních a dveřních otvorů atd.

Použití takových typových projektů umožní zorganizovat předběžnou hromadnou výrobu stavebních dílců a konstrukcí a přejít od obyčejného stavění k výstavbě budov skladbou dílců - men-

těžší. To umožní provádět výstavbu v krátkých lhůtách. K tomu se soudruzi musíme dostat.

Abyste širouce zaváděli a uplatňovali typové projekty, je třeba projevit vůli a houževnatost, poněvadž je možné, že ve v této otázce setkáme i s odporem. Nezbude patrně než loekomunisty vysvětlovat nezbytnost této záležitosti.

Typové projekty ve stavebnictví jsou ohromně účinné jako s hlediska úspor prostředků, tak i s hlediska zrychlení výstavby a zlepšení její kvality. O tom není žádných pochyb. (Bouřlivý potlesk)

Soudruzi, chci vám říci své dojmy a některé připomínky k práci architektů. Především se chci obrátit na presidenta Akademie architektury s. Mordvinova. My jsme se spolu, s Mordvinov, často stýkali při práci v Moskvě. Znáám vás jako dobrego organizátora; to jste ukázal při proudové (rychlostní) výstavbě Velké Kaluzské ulice. Tehdy se proudová výstavba prováděla poprvé a realizovala se za účasti s. Mordvinova. Ale to vás se s. Mordvinov změnil. Už není tím Mordvinovem. Je to tak, jako se zprvá v opeře "Carská nevěsta": "Já nepoznávám Grigorije Grjaznova!". (Smích, potlesk)

V naší výstavbě často pozorujeme mrhání prostředky a právě v tom spočívá velká vina mnoha architektů, kteří připouštějí zbytečnosti při architektonické úpravě budov, jež se stavějí podle individuálních projektů.

Takoví architekti se stali kamenem úrazu na cestě zprůmyslnění stavebnictví. Abychom úspěšně a rychle stavěli, je třeba provádět výstavbu podle typových projektů, avšak toto zřejmě není některým architektům po chuti.

Referát s. Mordvinova a vystoupení některých architektů na této konferenci ukázalo, že obcházejí ekonomické problémy výstavby, že se nezajímají o náklady na čtvereční metr obytné plochy.

Je třeba, aby architekti, stejně tak jako i všichni stavitelé, se důkladně věnovali ekonomickým problémům stavebnictví a aby do nich hluboce vnikli. Je třeba si neustále pamatovat: jednou z nejdůležitějších otázek je cena budované stavby, náklad na čtvereční metr plochy.

Architekt, chce-li udržovat stejný krok se životem, je povinen znát a dovést používat nejen architektonických forem, ornamentů a rozmantých dekorativních prvků, musí znát i nové progresivní hmoty, železobetonové konstrukce a prvky a především se musí vynikajícím způsobem vyznat v problémech ekonomiky výstavby. Soudruh Mordvinov a řada jeho kolegů byli na poradě kritizováni právě proto, že při projektování budov zapomněli na to hlavní, totiž co stojí čtvereční metr plochy; nachlil se nepotřebným okrašlovatelstvím fasád a dopustil se mnoha zbytečností. Na fasády obytných domů se někdy navěšuje mnoho všelijakých nepotřebných okras, jež svědčí o tom, že někteří architekti nemají vkus. Stavitelé mají dokonce někdy potíže, aby tuto výzdobu provedli.

Zde měla velký vliv výstavba výškových budov. Při projektování výškových budov se architekti zajímali zejména o vytvoření silnety staveb a nemyslíli na to, co bude stát výstavba a provoz těchto budov.

Složitý relief stěn, vytvořený pouze za účelem výzdoby,

vyvolává nadbytečné provozní náklady, spojené s velkými tepelnými ztrátami. Z tohoto důvodu činí na příklad v budově na Smolenském náměstí roční vícenáklad na topivo 250.000 rublů. To se týká pouze této jediné budovy.

Uvedu některá data o rozdělení plochy ve výškových budovách (v procentech).

	Budova u Krasných Vorot	Budova na Smolenském náměstí
Zastavěná plocha budovy	100	100
Plocha :		
precovních místností	28,1	30
pomocných místností	23,1	24
pro inženýrská zařízení a místnosti pro obsluhu	14,9	11
konstrukcí	35,9	35

Z těchto dat je zřejmé, jak málo plochy zaujímají ve výškových budovách hlavní místnosti a jak velká je t.zv. plocha konstrukcí. A co je to vlastně plocha konstrukcí? Je to plocha, kterou zaujímají zdi a konstrukce. Ve výškových budovách tato plocha značně překračuje normu, aby byla vytvořena silnější budovy. Na tuto plochu je možno se pouze dívat, ale zít a recovat v ní nelze. (V sále oživení. smích, potlesk).

Může se říci, že přece jenom jsou výškové budovy krásné, že se zbytečně kritizují, vždyť se přece dříve chválily. Podle našeho mínění je lépe kritizovat nedostatky, neboť jestliže to nyní neuděláme, bude se napodobování výškových budov šířit a nadměrně se budou rozšiřovat t.zv. "plochy konstrukcí". (Smích,

potlesk).

Pri vystoupení s. Mordevinova kladl jsem mu otázku, co stojí výšková budova hotelu "Ukrajina", které se staví podle jeho projektu. Je třeba říci, že s. Mordevinov nezůstává pozadu a drží krok s těmi, kteří se dopouštějí nadbytečnosti v architektonické úpravě budov. Cena jednoho čtverečního metru plochy hlavních místností v hotelu Ukrajina činí 175 % ve srovnání s cenou plochy hotelu "Moskva".

Cožpak je možno dovolit, aby v jednom a tomtéž městě, v Moskvě, činil rozdíl v ceně obytných domů, realizovaných podle projektů různých autorů, 600 - 800 rublů na každý čtvereční metr obytné plochy ?

Nesmíme se rovněž smířovat s tím, že náklady na vnější úpravu mnoha obytných moskevských budov vzhledem k celkovým stavebním nákladům činí 15 - 20 % a dokonce 30 % místo normálních 8 - 9 procent.

Soudruzi! Nerozcházejme se s architekty v základních otázkách, t.j. v nutnosti vytvořit pohodlné obytné domy a byty. A to je důležitá otázka, jde o vyhovující životní podmínky člověka. Počet bytů s malým počtem pokojů i velkým počtem pokojů, jejich rozměry, výška místností - v těchto otázkách se pravidelně nerozcházejme. Avšak rozpory vznikají vždy jakmile se přijde k architektonické úpravě fasád budov. Problém umělecké a architektonické úpravy budovy, jak se ukazuje, je problémem nejsložitějším.

Někteří architekti se nadchnli pro vytváření špiček na budovách a proto se tyto budovy podobají kostelům. Líbí se vám

silueta kostela? Nechci se přit o vkusu, ale pro obytné domy není třeba takového vzhledu budov. Nelze změnit dnešní obytný dům architektonickou úpravou, aby se podobal kostelnímu ansamblu. To nepřinese obyvatelům žádný pohodlí a pouze zkomplikuje provoz budovy a zdraží jeho náklady. Zatím však se na některé architekty neohlížejí.

Architekt Zacharov na př. předložil projektové náčrtky zastavení Velké Tluské ulice v Moskvě takovými domy, kterými bychom mohli obrýsy se téměř ničím nelíší od kostelů. Požádali je, aby vysvětlil a motivoval, proč se tak stalo. Odpověděl: "Spojíme-li naše projekty s výškovými budovami, je třeba zdůraznit silnetu budovy." Hle, takové problémy, jak se ukazuje, přelivším zajímavěji s. Zacharova. On potřebuje krásné silnety, ale lidé potřebují byty. Lidé se nekochohají silnetami, ale potřebují v domech žít (Potlesk). V projektech domů na Ljnuinské ulici rozhodl architekt postavit na rozích budov, podél od 8. podlaží výše, sochy. Ve vrchním podlaží bylo navrženo zkosit rohu a v těchto zkosených stěnách umístit okna a na parapetech s vnější strany postavit sochu. Obytný pokoj s lástí stěnami s oknem v rohu nevyhovuje. A to nehovoříme ještě o tom, že obyvatelé této místnosti se mají po celý život dívat na záda sochy. Každý pochopí, že není zvlášť příjemné žít v takové místnosti. Je dobře, že takové domy se nepostavily a že s. Zacharov byl odvrácen od takových uměleckosti.

Všechno to se nazývá architektonickou a uměleckou úpravou budovy! Ne, soudruzi, to jsou úchytky v architektuře, které nás způsobují mrhat materialém a nepotřebné výdaje prostředků.

Moskevské organizace provedly správné rozhodnutí a uvolnily s. Zacharova z vedení architektonického atelieru; avšak to bylo pro prospěch věci třeba udělat značně dříve.

V Moskvě byly počátkem tohoto roku dány do provozu a zahájily výrobu dva velké závody železobetonových výrobků, přičemž máme jenom jeden schválený projekt panelové budovy se skletovou konstrukcí.

Kdo je vinen, že projektování se zdrželo? Vinní jsou mnozí architekti a především s. Vlasov, který je hlavním architektem města Moskvy. Je dobrým architektem, ale čas od času neprojevuje potřebnou důslednost.

Je třeba všemožným způsobem podporovat a povzbuzovat do rou práci na projektech a hlavně na typových projektech. Je třeba se zamyslet a možná i přezkoušet platný způsob honorování práce projektantů. Je třeba zavést takový způsob honorování, který bude nejlépe podněcovat jejich práci. (Potlesk).

Závažné nedostatky v práci projektových organizací i jednotlivých architektů se vysvětlují do značné míry nesprávnými názory, které mají svůj původ v Akademii architektury a u řady vedoucích architektů. Hle, jaké názory se hlásaly do poslední doby:

President Akademie architektury A.G. Morďvinov v článku "Umělecké problémy sovětské architektury", uveřejněném ve sborníku "Architektura č. 1" (1945), píše:

"Architektura slouží k uspokojování estetických potřeb lidu.... Vytvoření významných architektonických děl vyžaduje stavěbních objemů, které nejsou podmíněny přímo praktickou potřebou (portiky, monumentální sály, věže).... Pravděpodobně

ani jediné město, chce-li být krásné, se nemůže obejít bez výškových komposic."

Profesor A.V. Bunin v článku "K problému o využití urbanistického dědictví v poválečné rekonstrukci", uveřejněném v tomtož sborníku, tvrdí:

"Pro zkrášlení města se potřebují utilitárně nezdolné celé budovy, zejména kopulovité a věže..... Sovětské město prožívá krizi vertikál..... Centra se svými veřejnými budovami, věžemi a kopulovitými stavbami se musí řešit individuálně, bez jakékoli standardisace".

Podobných výroků můžeme uvést celou řadu.

Vedoucí činitelé architektury neustále zděrazňují uměleckou stránku a málo mluví o hospodárnosti a pohodlí obydlí i o státních staveb. Je pochopitelné, že budeme bojovat proti takovému odtržení architektury od naléhavých úkolů výstavby.

Někteří architekti se snaží ospravedlnit své nespřávné názory a zbytečnosti v projektech, odvolávají se na nutnost bojovat proti konstruktivismu, pod praporem boje s konstruktivismem dochází k mrhání státních prostředků.

Co je to vlastně konstruktivismus? Velká sovětská encyklopedie charakterizuje tento směr takto: "konstruktivismus... zaměřuje uměleckou tvorbu "odhalením konstrukce" (odtud název konstruktivismus), holým technicismem. Vystupující s požadavky funkcionální, konstruktivní "účelnosti", "racionálnosti", konstruktivisté ve skutečnosti docházeli k estetickému kochání se formou v odtržení od obsahu.... Důsledkem toho byl tento protiumělecký, smutný "škabulový slon", který je charakteristický pro novější buržoasní architekturu..... Konstruktivistické

projevy byly podrobena ostré kritice v řadě stranických pokynů a usnesení....." (Velká sovětská encyklopedie 1953, svazek 22, str. 437).

Tato definice konstruktivismu není samozřejmě vyčerpávající. Ale i uvedená charakteristika konstruktivismu ukazuje neudržitelnost tvrzení některých architektů, kteří se kryjí za fráze o boji s konstruktivismem, ale ve skutečnosti k vůli šábsadám, t.j. k vůli formě obětují pohodlí vnitřního uspořádání a provozu budovy a právě tím projevují pohrdavý vztah ke každodenním potřebám lidí.

Jednotliví architekti, kteří hlásají nutnost boje s konstruktivismem, upadají do druhé krajnosti - okrašlují fasády budov zbytečnými a někdy i naprosto nepotřebnými dekorativními prvky, což vede k zasaňtvození státních prostředků.

Budovy, které nemají věží, nadstavbe, portiků se sloupy anebo jejichž fasády nejsou vyzdobeny kulisovitými prostředky, nazývají škabulami a tvrdí, že jde o recidivu konstruktivismu. Takové architektury můžeme, dejme tomu, nazvat konstruktivisty na ruby, poněvadž sami sklouzávají "k estetickému kochání se formou v odtržení od obsahu".

Nesmíme se již dále smířovat s tím, že mnozí architekti, kryjící se frázemi o boji s konstruktivismem a o socialistickém realismu v architektuře nehospodárně vyčerpávají národní prostředky.

Boj s konstruktivismem se musí vést rozumnými prostředky. Nesmíme se nadehnout architektonickými dekoracemi, estetickým okrašlovatelstvím, stavět na budovách ničím nezůvodňované věže anebo sochy. Nejsme proti kráse, ale proti zbytečnosti. Fasá-

dy budov musí mít krásný a lákavý vzhled, získaný správnými proporcemi celé stavby, správnými proporcemi okenních a dveřních otvorů, dovedným rozmístěním balkonů, správným využitím poverchů a barvy obkladových materiálů, pravidelným vyjádřením stěnových dílců a konstrukcí při výstavbě z velkých kvadrátů a velkých panelů. Každý projekt musí být vypracován s ohledem na hospodárné vynakládání prostředků na výstavbu. Budovy musí být solidní a hospodárné v provozu. Je třeba, aby architekti se naučili počítat peníze patřící lidu. Tato otázka je velmi vážná. Svým vystoupením jistěm bolestivou ránu architektů. Ale proto jsem si vzal slovo, tedy s přislouchem nevyžadám. Přátelilt se, usmívat se jeden na druhého a při tom marnotratně rozhazovat národní prostředky, to je špatně, bezzávadově přitelstvi. Je třeba se přátelilt s těmi lidmi, kteří zvěšují o lly socialistického státu, je třeba podporovat takové lidi, kteří pracují v zájmu lidu.

Soudruzi! Je třeba říci, že mezi architektky, a i v Akademii architektury, je mnoho soudruhů, kteří aktivně vystupovali proti nesprávnému zaměření jednotlivých architektů, ale na jejichž připomínky se nehlédělo. Vy, soudruhu Mordvinove, a vši společníci potlačovali hlasy, které se ozývaly proti okradlovatelství a kulismám v architektuře. (Potlesk).

Na této konferenci bylo s velkým zájmem vyslechnuto obsažené vystoupení s. arch. Gradova. Hovoře o úkolech sovětské architektury, s. Gradov a někteří jiní soudruzi naprosto správně poukazovali na nutnost přiklonit formalistické úvahy a zkorstnatělost v architektuře. Hovořili o nutnosti kriticky využít

klavického dědictví, o tom, že architektura musí být podřízena každodenním potřebám naší společnosti a proto, že je třeba těsněji spojit architekturu se současnou technikou a se stavebnictvím ve všech člancích, široce rozvinout v architektuře tvůrčí iniciativu, novátorství a likvidovat všechny projevy monopollismu a potlačení kritiky. S těmito závěry a návrhy není možno nesohlasit.

Během přípravy této konference se s. Gradov obrátil na ústřední výbor strany dopisem, v němž vysvětlil své kritické připomínky k otázkám architektury. Jak reagoval s. Mordvinov na tuto kritiku? Učinil všechna opatření pro to, aby s. Gradovovi nebyla dána možnost vystoupit na této konferenci. Tato skutečnost svědčí o tom, že v Akademii architektury nebyla vytvořeno prostředí pro svobodnou výměnu názorů o tvůrčích otázkách, pro rozvinutí kritiky.

Je třeba rovněž říci, že Státní výbor pro výstavbu slabě řídí práci Akademie architektury, věnuje málo pozornosti věci typového projektování a územního plánování měst.

Nesprávný postoj některých architektů k projektování a zbytečnosti v architektonické úpravě budov se, bohužel, dosti široce rozšířily.

Ve spojitosti s tím bych vám chtěl říci o dojmech, kterých jsme nabýli při návštěvě města Svěrdlovska. Svěrdlovsk je velké a krásné město. V tom městě vidíš mohutnost Sovětského svazu. Mají tam velké závody, které vyrábějí dobré stroje. Avšak v městské výstavbě a vybavení tohoto velkého stědského existuje velký nepořádek. Na příklad při rekonstrukci budovy městského výkoného výboru byla zbudována na hlavním průčelí věž

se špičkou. Postavení pouze této jedné špičky přišlo téměř na 2 miliony rublů a rekonstrukce celé budovy stála 9 milionů rublů. Velká část těchto výdání byla jistě způsobena pracovními jazyky s přízpusobením fasády k výškové části budovy a zřízení věže. Pouze za prostředky vynaložené na zřízení špičky bylo by možné postavit 2 školy, každou pro 400 žáků.

Na jedné ze svěrđlovských ulic stojí velká budova o pati podlažích.

"To je mlýn", vysvětlil nám tajemník oblasťního výboru s. Kutyrěv a hned dodal: "ale chceme postavit nový mlýn a toto budovu přestavět na hotel."

"Jak přestavět?", tážeme se ho.

"Ano", potvrzuje s. Kutyrěv, "zamýšlíme přestavět mlýn na hotel."

"Proč chcete mlýn přestavovat na hotel", říkáme mu. "Co není lepší postavit nový?"

Posuďte sami. Možpak je rozumné budovu, které se používá jako mlýnu, přestavovat na hotel a mlýn stavět znova ?

(Smích v sále. Potlesk). Vždyť za ty peníze se může postavit krásný nový hotel a bude to i lepší i lačnější. Kde je zdravý rozum, kde hospodářská účelnost?

Jedeme dále po městě Svěrđlovsku. Tajemník oblasťního výboru povídá:

"Podívejte se, dlažba. Také ji chceme předělat."

"A co chcete udělat?"

"Pokrýt asfaltem."

A dlažba je ze žulových dlažebních kostek. Vždyť takhle

dlažba přežije i naše vnuky, zatím co asfalt nevydrží více než 10 let. Naskytá se otázka, proč je třeba kazit žulovou dlažbu ?

Když jsme přijeli k budově oblasťního výboru strany, promluvil tajemník oblasťního výboru:

"He, budova našeho oblasťního výboru. Zamýšlíme provést její přestavbu."

"Jakou přestavbu, proč?"

"Fasáda se nám nelíbí. Je třeba vřbec ji přestavět."

Co znamená přestavět? Na kolik nám přijde přestavba budovy o šesti podlažích? Je zřejmé, že je lačnější postavit novou budovu než starou rekonstruovat.

Naslouchaje takovým návrhům, vzpomínám na nesmrtelného

Šedrina, který se vysmíval gubernátoru, jenž šel a šel vše, co stavěl jeho předchůdce. Ukazuje se, že leckde ještě existují zvyklosti, jimž se vysmíval veliký ruský satirní básník: Potlesk/.

Tato skodlivá posedlost přestavovat přichází stánu dráho.

Takovým způsobem mohou jednat pouze pracovníci, kteří ztratili pocit odpovědnosti za svěřenou jim věc. Upozornili jsme se s. Bulgatinem a Mikojanem svěrđlovské vedoucí, že budou-li i raději takto postupovat a provádět nepotřebné přestavování, budou potrestáni.

Mnoha zbytečnosti se dopouštíme i při výstavbě léčebných ústavů a budov pro kulturní a sociální účely. V r. 1953 se v Soči skončila výstavba sanatoria ministerstva průmyslu pro stavbu lodí. Pracovníkům tohoto ministerstva a předsedovi výkonného výboru sociálního městského sovětu se zdála fasáda příliš chladná. Byl podán návrh předělat již hotovou fasádu. Pro tento

účet bylo povoleno 800 tisíc rublů. Za ty peníze by bylo možno vystavět dům o 20 dvoupokojových bytch.

Jsou důvody domnívat se, že zbytečnosti a drabé provedení ky různého druhu se provádějí ve skutečnosti v mnoha případech podle rady architektů. Vždyť, když jdeme na podstatu věci, zejména takovou byla linie v práci Správy pro záležitosti architektury při Radě ministrů RSFSR. Tato Správa uspořádala v r. 1953 soutěž na nejlepší budovy postavené ve městech a dělnických osadách Ruské Federace. Jaké stavby byly odměněny cenou?

V osadě Vautěnki v moskevské oblasti byla postavena budova mateřské školky. Jelikož její rozměry byly překročeny, připadá na jedno místo 91,9 m³ objemu budovy místo 24 m³, jak stanoví norma. Budova je přeplněna nalapovanými okrasami. Vnější architektura má "dvorcový" charakter. Za prostředky vynaložené na toto budovu, by bylo možno postavit tři budovy mateřských školek. Avšak autoru projektu byla udělena prvá cena. Za oof Za rozhozování peněz. /Smich/.

Ve městě Uře bylo podle typového projektu postaveno kino. Příběh budovy bylo nově vyprojektováno, při čemž se použilo značné počtu nákladných ozdob. Náklady na dokončovací práce tvořily více než 50 % z celkových nákladů na budovu. Autoru projektu byla rovněž udělena první cena.

V chirurgickém monobloku sanatoria č. 66 v městě Jaltě se v dispozičním řešení připustilo přídruhansobné zvětšení. Autorem tohoto projektu byla udělena peněžní cena.

Všechny tyto skutečnosti hovoří o tom, že Správa pro záležitosti architektury při Radě ministrů RSFSR nesprávně orientuje

architektury v jejich práci a nezajímá se o hospodárnost výstavby.

Můžete se zeptat, kdo byl vlastně předsedou poroty této soutěže. Tyto povinnosti plnil s. Černyšev, odpovědný tajemník Svazu sovětských architektů, který byl dříve hlavním architektem města Moskvy. Je škoda, že takový zkušený architekt se dal strhnout se správné cesty. Snad by bylo užitečné zrušit rozhodnutí této soutěžní poroty jako nesprávné. /Potlesk/.

Po této konferenci bude třeba ve městech a ministerstvech uspořádat konferenci architektů, konstruktérů a stavitelů - provozářů proto, aby si lidé otevřeně pohovořili a našli společný jazyk. Jsem přesvědčen, že většina architektů správně pochopí naše potřeby. /Potlesk/. A kdo nepochopí, toho je třeba napravit.

S. Višněvskij, který zde také v diskusi vystoupil, podal návrh na schválení předávací ceny a na stanovení ceny výstavby domů podle rayonů a měst, vycházející z nákladů na čtvereční metr obytné plochy. Je možné, že to pomůže odstranit zbytečnosti v projektech. Domnívám se, že takový návrh je správný.

Je třeba skončit s vážnými nedostatky v projektování a územním plánování měst. Naše stranické organizace a orgány lidové správy se musí každodenně zabývat touto závažnou záležitostí. Jednou z příčin uvedených nedostatků v práci architektů je to, že v mnoha případech nepociťovali kontrolu a pomoc se strany místních stranických organizací i Sovětů. Je třeba zvýšit odpovědnost místních orgánů za výstavbu a vybavení měst a osad.

Až do poslední doby se územní plány měst Sovětského svazu předkládaly ke schválení svazové vládě. Při takovém stavu se schvalování projektu protahovalo na dlouhá léta. Lze zejména

uvést tento příklad. Po válce byl v Kijevě vypracován projekt zastavení středu města. Tento projekt vozili mnohokrát z Kijeva do Moskvy a zpět. Kresčatik je téměř již postaven, ale projekt ještě není schválen. To není jediný příklad. Zdá se nám, že již uzrála potřeba revidovat schvalovací pořádek městských zastavovacích plánů tak, že se dá více práv místním orgánům. /Potlesk/. Je třeba počítat s tím, že místní kádři vyrostly, že při správné organizaci budou s to kvalifikovaně řešit tyto problémy. Takový postoj k věci zvýší odpovědnost místních vedoucích a rozvine iniciativu.

Na druhé straně je zřejmě účelné vyžadovat Na Státním výboru pro výstavbu, aby posílal kontrolu plnění práce přímo na místě, aby u nás nebylo neporádeků, podobných těm, které jsme viděli v městě Sverdlovsku.

Ještěže zorganizujeme věc typového projektování jak se nyní, rozhodně zlepšíme práci architektů a konstruktérů, obrátíme pozornost k otázkám ekonomiky, zvýšíme odpovědnost našich místních orgánů a rozvineme jejich iniciativu, dosáhneme určitě nových velkých úspěchů ve věci výstavby, ve snížení nákladů na výstavbu a ve zvýšení kvality.

Zlepšení jakosti je důležitým úkolem stavebních pracovníků.

Soudruzi!

Zvláštní pozornost musíme věnovat zlepšení jakosti výstavby. Máme stávkět nejen rychle, ale bezpodmínečně též dobře a solidně a takto chránit čest staveb, jež nesou značku naší práce.

Budovy mají být dobře obyvatelné a vyhovovat provozu. Špatně postavené budovy musí být během krátké doby opravovány, čímž vznikají další výdaje. Vztahuje se to na všechny druhy staveb.

Činci se zde především zmínit o jakosti obytných staveb. Zdejší pak jsou zdi a stropní a střešní konstrukce v našich budovách solidní? Myslíme, že jsou dokonce velmi solidní. V obytných domech, ve školách, v hotelích a v jiných budovách jsou zdi a stropní a střešní konstrukce provedeny tak, že vydrží stovky let. O tom nelze pochybovat, protože se ve stavebnictví používá v hojně míře železobetonu. Je však třeba otevřeně říci, že dokončovací práce budov se často provádějí špatně.

Mnoho to se mnozí pracovníci spokojují se zjevně nesvédomitým a špatným prováděním těchto dokončovacích prací. O tom se zřejmě špatně četní soudruzi zmínovali na této poradě.

Nedávno jsem pobýval se soudruhem Bulganinem a Mikojanem v mnoha městech Dalekého Východu, na Sibíři a na Urale. Všude nás vládně vítali. Je to též pochopitelné: šlo totiž o národné hosty, kteří mohli případně kritizovat a dokonce i ještě více než pouze kritizovat. Proto se též všude snažili zakrýdit všechno, co možná nejlepší. (Smích, potlesk.) Tak jsme se tedy v městě Sverdlovsku ubytovali v hotelu. Byla to solidní budova. Místní též předpokládali, že nás neumístili v nejhoričích pokojích. (Smích.) A v tomto hotelu jsme pak zjistili, že zdravotní zařízení je velmi špatně provedeno a že i dokončovací práce nejsou velmi jakostní. Porvali jsme si tedy k sobě ředitele hotelu a vedoucí činitele města a řekli jsme jim: "Pohlédte, jaká je to špatná práce."

Bylo zde zřejmo, že během stavby nebyly kladeny příliš velké požadavky. Dlaždičky špatné jakosti byly kromě toho ještě laděny le položeny. Potrubí zdravotního zařízení bylo rezavé; před našim příjezdem je asi natřeli nějakou šedou barvou, při čemž natřeli ovšem též i přilehlou zeď. Jednotlivé trouby byly velmi špatně spojeny a já jako bývalý zámečnick jsem tím byl velmi zarmoucen, protože i v době předrevoluční se potrubí v domech spojovalo dokonaleji a lépe než zde v tomto Světlavském hotelu.

Na Sachalinu jsme bydlili v hotelu, postaveném pro vojsko. Budova hotelu byla sice pěkná, avšak dokončovací práce v láních a zdravotní zařízení byly i zde špatně provedeny. Obkládačky byly špatné jakosti a kromě toho byly velmi nebezpečně položeny.

O těchto četných případech je třeba informovat stavební pracovníky a požadovat od nich bezpodmínečné zlepšení jakosti prací. Ministr průmyslu stavebních hmot soudruh Jadin a jiní pracovníci tohoto průmyslu nesmějí zpyšňat a musí se učit u našich přátel v Československu, kteří vyrábějí hodnotné stavební hmoty a prvky. (Potlask.) V tomto směru se můžeme poučit též i v Německé demokratické Republice, kde vyrábějí jakosti obkládačky. Musím zde zcela otevřeně prohlásit, že někteří soudruzi se málo učí od druhých a že se dokonce učí nechtějí. (Potlask.)

V obytných domech, jež se předávají do užívání, zbývá často mnoho nedokončených prací, což pak působí obyvatelům

potíže.

Je třeba věnovat zvláštní pozornost zlepšení jakosti truhlářských výrobků. V četných budovách jsou špatně okenní rámy a dveře. A přece dobře víte, když člověk přijde do nějakého domu, že se podívá nejprve na dveře, jak se zavrátají, nejsou-li v nich šterbliny, jak jsou natřeny, při tom se podívá též na okna a na kování. Musíme proto houževnatě a vytrvale bojovat za zlepšení jakosti dokončovacích prací. V obytných domech musíme provést jakostně dokončovací práce též na schodištích.

Mnoho je třeba učinit pro zlepšení zvukové izolace v domech. Zvlášť důležitá je zde zabývat se zvukovou izolací mezi jednotlivými byty, která musí být dokonalá. V tomto případě musí jak příčky mezi jednotlivými byty, tak i stropní konstrukce mezi jednotlivými podlažními dobře vyhovovat požadavkům zvukové izolace.

Značné nedostatky se též vyskytují při kladení podlah. Vlyskové podlahy se kladou do asfaltu, jehož jakost často nevyhovuje, takže asfalt prolná pak nahoru. Parketové vlysky jsou špatně zbrusovány. Je tedy třeba zlepšit jakost parketářských prací.

Musíme též pozřít výrobu linolea. Podlahy, pokryté linoleem, nejsou o nic horší než podlahy vlyskové; jsou hygieničtější a vzhlednějši. Jejich udržování je jednodušší než udržování podlah vlyskových. Všichni víme, že vlyskové podlahy je třeba napouštět. Je to obtížná práce, jež kromě toho vyžaduje další výdaje. A my přece musíme našim ženám uspořít práci a

podle možnosti jim ji namadnit.

V četřech případech se u nás vytváří kuchyňský nábytek špatné jakosti. A to nikoliv proto, že bychom neuměli vyrobit lepší nábytek, ale proto, že neklademe větší požadavky na jakost: používáme vlhkého železa a špatně je natíráme. S těmito nedostatky musíme již skoncovat. Musíme též rozvinout výrobu dobrého nábytku pro školy, nemocnice a byty.

K obložení vnějších stěn budov se hodí nejlépe keramika. Keramické obkládačky jsou velmi trvanlivé, hezké a nemění podobu služby barvu. Zde na poradě referoval konstruktér lisu pro polosuché lisování soudruh Mělija o výkonu tohoto lisu, jímž lze vyrobit levné keramické výrobky různých rozměrů a barev. Je třeba, aby se naši architekti obeznámili s tímto materiálem a spolupracovali se soudruhem Mělijou při výrobě nových druhů keramických obkládaček.

Úkoly související se zlepšením jakosti staveb vyžadují kladet zvýšené požadavky na ministerstvo průmyslu stavebních hmot a na vedoucí jednotlivých podniků, jež vyrábějí stavební hmoty. Bude-li k dispozici jakostní materiál, vytvoří se podmínky pro zlevnění a zlepšení jakosti staveb.

Příčinou špatné jakosti stavebních prací je často okolnost, že v městech není prováděna žádná kontrola stavebních prací. V souvislosti s tím se musíme zabývat otázkou zlepšení práce orgánů Státní architekturové a stavební kontroly. O tom jsou různé mínění. Někteří soudruzi navrhuji, aby pracovníci Státní architekturové a stavební kontroly byli oprávněni přerušit tu kterou stavbu, přičemž trestat osoby, které zaviniily

špatné provedení stavby a zvyšovat zodpovědnost za jakost provedených prací atd. Tyto návrhy musíme proto studovat a musíme pak učinit různá opatření proti špatným stavebním pracovníkům. Musíme zřídit jejich kontrolu a požadavky na ně kladené tak, aby dále stavěli solidně a dobře. Myslím, že to učiníme.

Zlepšování jakosti všech stavebních prací, a to jak u staveb průmyslových tak i u staveb bytových nebo jiných, má velký celostátní význam. O dobrou jakost provedených prací se mají postarat stavební pracovníci sami počínaje vedoucími ministerstev a konče každým jednotlivým dělníkem, tak i všechny místní stranické orgány a orgány lidospřávy, odborové i komсомolské organizace. Prováděním takového stálé a hromadné kontroly dosáhneme jakosti staveb, jež bude vyhovovat vysokým požadavkům našeho lidu.

О некоторых вопросах планового и экономического выставы.

Mnozí účastníci, kteří na poradě vystoupili, hovořili o závažných nedostatcích v plánování výstavby, o rozptylování prostředků na velký počet objektů, o protahování lidí stavebních prací, a o neuspokojivém zabezpečení stavebními hmotami, což vede k zdržení výstavby.

Velkou škodu způsobuje rozptylování prostředků na četné objekty. Dodatkem k těm, které byly na poradě již jmenovány, chtěl bych uvést některé "vousaté" stavby. Ministerstvo komunikací staví od r. 1940 železniční trať Askiz-Abaza. Cena této

výstavby čini 74 milionů rublů. Za 13 let bylo spotřebováno 64 procent veškerých prostředků. Na rok 1955 se plánuje 5 milionů rublů. Při takovémto plánování bude výstavba této dráhy trvat 19 let.

Ministerstvo říční plavby staví od r. 1949 loděnici v Jaroslavské oblasti. Cena výstavby čini kolem 50 milionů rublů, za 5 let bylo spotřebováno kolem 10 milionů rublů. Na rok 1955 se na tuto stavbu plánují 3 miliony rublů. Při takovémto tempu bude výstavba trvat dohromady téměř 20 let. Zda-li pak je možno stavět tak pomalu a ne hospodárně vydávat peníze? Je nutno skoncovat i s takovouto praxí, soudruzi!

Jestliže jsou tyto stavby potřebné, nuže provedeme je v kratší lhůtě, aby se výstavba nepřetáhla na desítky let.

Dovoľte, abych přečetl dopis, který obdržel Ústřední výbor KSSS od vedoucích budovaného závodu na elektrická svítidla, soudruhu Skripkina a Mástrova, a vedoucího plánovacího oddělení stavebního trustu č.13 s. Bijuma, Hle, co říká:

"Stavební trust č.13 po řadu let provádí práce na 10 velkých stavbách. Cena každé stavby ohnází desítky milionů rublů. Každoročně, včetně r. 1954, se na každé stavbě plánuje 11-40 stavebních objektů. Práce se provádějí současně na více než 100 objektech. Trust má celkem 900 dělníků. Na každý objekt připadá průměrně 10-15 lidí. Některé objekty předstávají samy o sobě velké výrobny, kotelny a obytné domy.

Praktina této rozptylenosti tkví v tom, že všechna ministerstva, která jsou stavebníky, začínají do ročního plánu se největší množstvím objektů a prostředků, aniž by brala v úvahu

možnosti stavebních organizací.

Závody, které mají schválené jmenovité seznamy staveb a zabezpečeno financování, naléhají, aby se stavební práce prováděly na všech objektech. Tyto požadavky jsou prosazovány telegramy a epistolními ministerstev. Vzhledem k tomu je stavební organizace nucena manévrovat, provádět práce současně na všech objektech, a zrychlovat je střídavě hned pro jeden, či pro jiný závod. Důsledkem toho je, že většina objektů, které jsou začleneny do plánu, se nepředává do provozu, což zbytečně uvádějí do závodu do chodu.

Současně provádění prací téhož druhu na velkém počtu objektů vyvolává těžkosti, a proto většina závodů, které se začaly stavět již v r. 1951 a které by bylo možno vybudovat za dva roky, stojí se 5-7 let. Prostředky, které jsou na výstavbu vynaloženy, jsou takto umrtveným kapitálem. K značnému zameřování prostředků dochází tím, že se vytvářejí zásoby strojinho zařízení, které leží ve skladistických kvestorech a po léta se nemontuje, poněvadž výrobní plochy nejsou včas předány. Nejjistější situace v zásobování materiály zhoršuje podmínky pro využívání dělníků a strojů. Jakost prací klesá.

Je nezbytné skoncovat s praxí plánování provádění stavebních a montážních prací současně pro řadu velkých závodů. Josplán SSSR je povinen rozvíjet program stavebních prací v rámci plánu na ministerstva - stavebníky a na ministerstva - dodavatele podle principu koncentrace vydávaných prostředků, a nikoliv podle principu rozptylování prostředků na stavby. Kritické připomínky, které jsou v tomto dopise uvedeny,

Jakož i závěry autorů dopisu, jsou zcela správné. Nedostatky, o kterých se v dopisu hovoří, vyskytují se v mnohých městech a mnohých ministerstvech. Je nezbytné přestat s podobným rozptylováním prostředků na výstavbu.

Jak proti těmto nedostatkům bojovat? Boj proti rozptylování prostředků musí vésti především ministři a vedoucí všech úřadů. Tato záležitost je také povinen vést zvláště ní pozornost Gosplán (=Státní plánovací úřad) SSSR. Je možno, ovšem bez rozšíření osobních stavů, organizovat inspektorský dozor a uložit jeho provádění pracovníkům, kteří by nesbírali jednoduše zprávy, nýbrž, kteří by prováděli, jak se využívá prostředků, které se na výstavbu uvolňují, sestavují-li se správně jmenovitě seznamy staveb, nejsou-li narušovány zájmy státu.

Nejdůležitější je nezbytnost přesně dbát pořádku: bez projektu, bez rozpočtu, bez prováděcích výkresů nezahajovat stavbu. (Pohlasek.) A nyní co se děje v praxi? Jakmile přijeli rozhodnutí o stavbě, už letí report: výstavba je zahájena. A při tom není dokonce ani projektu. Je známo, že pro zahájení výstavby je nutno době připravit stavenišť, zřídit cesty, zabezpečit dodávku vody, energie, je nutno mít úplný projekt. A kdopak má dbát na dodržování tohoto postupu? Gosplán. Jemu samotnému je to však obtížné. Musí to dělat také ministři - investoři a ministři - stavitelé.

Při plánování výstavby je nutno brát v úvahu výrobní kapacitu, možnosti a potřeby stavebních organizací a stavebního průmyslu. Prostředky na investiční výstavbu přidělovat

toliko jsou-li zde projekty. Ministerstva a úřady, jakož i Gosplán musí zlepšit plánování výstavby.

Naši soudruzi, kteří pracují v plánovacích a zásobovacích organizacích, zapomínají, že i zcela nepřetržitá nepřesnost v jejich výpočtech může státu přijít na mnoho milionů rublů.

Zhrácíme mnoho tím, že stavby nedostávají buď železo nebo jiné materiály v potřebných sortimentech. Uvedu dva příklady, a stavitelé jich mohou uvést, kolik je iho. Stavitelé potřebují na železobeton pruhy o průměru 5,5 mm. Nejsou. Říkájí jim, vezměte pruhy o milimetr tlustší - o průměru 6,5 mm. Zdálo by se, že je to neveliký rozdíl - všeho všudy jeden milimetr, zdali pak stojí za to se k vůli tomu dohadovat.

A při tom toliko u části staveb ministerstva výstavby zhubli v roce 1953 tento milimetr překročení spotřeby železa o 4.800 tun. To už je číslice, za níž bojuje Gosplán, a činí tak správně. Hle soudruzi, na kolik přijde tento milimetr.

Na stavbách hlavní správy výstavby naftových předevládá se v projektech použití tenkostěnných trub pro naftovody. Ve skutečnosti však průmysl dodal trouby s tlustými stěnami. Vzhledem k tomu toliko u jmenované správy činilo překročení spotřeby kovu 3.400 tun, což způsobilo zdražení prací o 3 mil 260 tisíc rublů.

Je jasné, že se podobné plýtvání kovem a jinými stavebními hmotami nesmí vyskytovat.

Je třeba poznamenat, že se otázkami ekonomiky výstavby málo zabývají ministerstva a úřady, Státní výbor pro výstavbu, Gosplán i ministerstvo financí.

Soudruh Jonas i jiní soudruzi, kteří na poradě vystoupili, hovořili o tom, že se nyní ve stavebnictví vytvořila taková situace, že rozpočet ztratil svůj význam. Proto v praxi dochází k tomu, že čím vyšší je rozpočtová cena provedených prací, tím lepší jsou ukazatele plnění plánu, větší mzdové fondy a režijních výdajů. Není to náhodou, že stavitelé usilují o to, aby prováděli přednostně drahé práce.

Za poslední roky se stavební technika, mechanisace stavebních prací, organizace práce, stavební hmoty i konstrukce značnou měrou změnily, zatím co způsob financování, stavební normy, různé předpisy a instrukce, souvisící s dodavatelskou činností stavebních organizací, zůstaly stejně jako byly v letech 1936-1938. Všechno to působí nepříznivě na rozvoj stavebnictví. Je zřejmé, že je nutno, jak tomu bylo po všeobecné poradě stavitelů v roce 1935, vypracovat a vydat opatření k uspořádání financování výstavby.

Otázky plánování a ekonomiky výstavby je třeba neustále a hluboce studovat. Je třeba, aby se i sami stavitelé dále zabývali ekonomickým rozborům stavby, předkládali konkrétní návrhy na zlepšení plánovací práce. Zároveň je nutno uložit skupině pracovníků, možná ve Státní bance (oživení v sále), které by nebyla závislá na ministerstvech a úřadech, aby se soustavně zabývala otázkami ekonomiky výstavby. Proč pak se banka některým z vás nelíbí, soudruzi? Je vidět, že se banka někomu nelíbí proto, poněvadž je to zařízení, které počítá peníze, a někteří by je chtěli dostávat bez počítání. Toho však nebude. (Potlesk.)

Zvyšovat produktivitu práce, vytvářet kádry kvalifikovaných stavebních pracovníků.

Zvláště důležitý význam má otázka dalšího vzrůstu produktivity práce ve stavebnictví. Aby se zajistil stálý vzrůst produktivity práce, je nutné především správně organizovat práci na stavbách, lépe využít pracovních sil a strojů, šetřit surovinami a stavebními hmotami a vytvořit stále kádry kvalifikovaných stavebních pracovníků. Zvýšení produktivity práce určuje i vzrůst výdělků stavebních zaměstnanců a zlepšení jejich hmotného blahobytu.

Někteří soudruzi, kteří promluvíli na této poradě, nedodali otázku zvýšení mezd stavebních pracovníků. O tom mluví také zápis, který jsem dostal. Ve spojitosti s tím je nutno podotknout některá vysvětlení. Je známo, že jsme vždycky spojovali růst mezd se zvýšením produktivity práce. Vzrůst produktivity práce musí vždycky předtíhovat zvýšení mezd. Pouze za této podmínky naše společnost získá státní socialistickou akumulaci, nezbytnou pro rozšíření výroby a na základě toho pak zvýšení hmotného blahobytu lidu. To je jediná správná cesta, neboť zvýšení blahobytu pracovníků můžeme dosáhnout pouze na základě rozvoje celého našeho národního hospodářství. Každý musí pochopit, že u nás v zemi se musí zachovávat správný poměr mezi množstvím zboží a množstvím peněz v oběhu i u obyvatelstva. Pouze tehdy bude pevná valuta a náš rubl bude silný a cenový. Jenom tehdy bude postupně

vzrůstet i reálná mzda. Jinak to není možné.

Pro zvýšení reálných mezd pracujících je tudíž nezbytné zajistit trvalý růst produktivity práce, vzrůst množství výrobků na každého dělníka.

Jak je to u nás se zvýšením produktivity práce ?

Podle směrnice XIX. sjezdu strany se v páté pětiletce předvídal vzrůst produktivity práce v průměru průměrně o 50 % a ve stavebnictví o 55 % při vzrůstu reálné mzdy nejméně o 35 %.

Za čtyři léta v průmyslu vzrostla produktivita práce o 33 % a ve stavebnictví o 32 %. Reálná mzda se v této době zvýšila o 37 %, to jest, už byla překročena úroveň předvá-
daná pro celou pětiletku. Proto tedy nyní velmi překračujeme mzdový fond. Tyto údaje dokazují, že v průmyslu a ve stavebnictví jsou vážné nedostatky v použití techniky a v organizaci práce. Tím, že neplní plán vzrůstu produktivity práce, mnozí vedoucí úředí, podniků a stavebních organizací jdou po cestě zvýšení počtu dělníků a zaměstnanců, což vede k překračování mzdových fondů.

Je dobře známo, že ve stavebnictví jsou obrovské zálohy pro zvýšení produktivity práce a tudíž i pro zvýšení dělnických mezd. Je to mechanizace stavebních prací, správné využití moderní techniky, již jsou vyzbrojeny naše stavby; je to přechod k průmyslovým metodám stavebnictví; je to zvýšení kvalifikace dělníků lepším využitím pokrokových zkušeností novátorů a upevnění výrobní kázně.

tom, jak velké možnosti jsou pro zvýšení produktivity

práce a vzrůst mezd, přesvědčivě mluví mnoho příkladů. Zde je jeden z nich. Srovnám dvě školy z velkého počtu školních budov, které byly vystavěny v Moskvě roku 1954, - jednu v Fokmakově uličce s cihelnými zdmi a druhou v Kutuzovském předměstí z velkých kvádrů. Pohlédte, jaký je mezi nimi rozdíl v pracovních stavby. Na vzrůstání cihelných zdí, vytvoření říms, položení stropů, schodišť a postavení příček se spotřebovalo 7.360 dnů jednoho pracovníka a na tytéž práce v budově z velkých kvádrů - 1.780, čili pouze 24% počtu pracovních dnů spotřebovaných na školu vystavěnou z cihel. Průměrný výkon jednoho dělníka při těchto pracích u školy stavěné z cihel byl 1.432 rublů, t.j. 5,3x níž a při stavbě z velkých kvádrů byl 1.432 rublů, t.j. 5,3x více. Počítáme-li všechny práce na škole zcěně z cihel, výkon na jednoho dělníka a den tvořil 142 rublů, a u druhé školy 261 rublů, t.j. 1,8x více. Použítí věžových jeřábů: při stavbě první školy se spotřebovalo 314 strojních směn a při druhé 164 strojních směn, čili 52%. Hle, soudruzi, kde jsou schovány naše rezervy růstu produktivity práce a zvýšení mezd.

Jedna z nejdůležitějších podmínek vzrůstu produktivity práce je specializace dělníků a zvýšení jejich kvalifikace. Tato otázka je nerozlučně spojena s úkolem vytvořit stále kádry dělníků. Na stavbách je nepřipustné velké fluktuace pracovních sil. To vzniká z toho, že na mnohých stavbách není dnes organizováno školení nových dělníků. Když kolchozník přijde na stavbu, nemá žádnou kvalifikaci a zařadí jej, jak známo, mezi pomocné dělníky. A tak takový člověk pracuje jako pomocný dělník, má malý výkon, v ničem není specialistou a tudíž má i malý výdělek. Začne se ohlížet a tu k němu chodí soudruzi a říkájí: "Poslyš,

nech této práce a jdi do továrny, tam za půl roku budeš mít kvalifikaci, dostaneš své zařízení a třeba i byt." A on se poohlédne a rozhlédne kolem sebe a odejde. V továrně za půl roku dostane kvalifikaci a vydělá si dvakrát i třikrát více než na staveništi. Je to pravda? /Hlasý z auditoria. Správně! / Se staveb neodcházejí kvalifikovaní dělníci - strojníci vypadel a řidiči motorových vozidel, betonáři, montážníci a zedníci. Mají kvalifikaci a pracují ve svém speciálním oboru, plní pracovní normy a slušně si vydělávají.

Kdybychom každému pracovníkovi na stavbě pomohli, aby se zapracoval do některého odborného oboru, kdybychom mu pomohli, aby se stal kvalifikovaným dělníkem, který dovede velmi účinně používat technických zařízení, oblibil by si svou práci a hrdě by prohlásil: "Já jsem stavař!" Bohužel, na našich stavbách se dosud projevuje málo péče o nové dělníky. V Sovětském svazu není nezaměstnanost a pro dělníka není obtížné získat práci. Abychom dělníky udrželi na stavbě, musíme je vyškolit a pomoci jim, aby získali nějaké odborné řemeslo.

Je jisté, soudruzi, že zároveň musíme věnovat více pozornosti uspořádání mezd. Je běžný zjev, že téměř v každém ministerstvu je mnoho mzdových sazebníků. O tom tu někteří účastníci správně promluvíli. Musíme podpořit návrhy na uvedení do pořádku odměn za práci stavebních pracovníků pracujících v různých ministerstvech. Musíme odstranit nenormální stav, kdy v jednom a též městě stavební pracovníci téže specialisace a kvalifikace dostávají různou mzdu jen proto, že pracují na stavbách různých ministerstev, které mají různé mzdové sazby. To se patrně děje i tím, že mnoho hospodářských pracovníků počalo

opouštět dříve upravený systém odměny za práci podle jednotlivých pásem, tak zvaný pásmový systém. Dlužno říci, že ani odbohy v této věci neprojevíly potřebnou aktivnost.

Hospodářské a odborové organizace musí účinněji využívat hmotných možností, které mají pro povzbuzení práce produktivní pracovníků na stavbách a zvýšení výkonu na každého dělníka. Po ty práce na stavbách a zvýšení výkonu našeho stavebnictví, vzrůst ještě více zajistí mohutný rozvoj našeho stavebnictví, vzrůst reálné mzdy a neustálé zvyšování životní úrovně stavebních pracovníků a jejich hmotného a kulturního blahobytu.

Problém výchovy stálých kvalifikovaných kádřů stavebních pracovníků nelze úspěšně řešit bez přípravy specialistů středního a vyššího stupně. Pro přípravu specialistů máme nyní nesrovnatelně příznivější podmínky než dříve. Úroveň všeobecného vzdělání celé masy stavitelů a stavebních dělníků se značně zvýšila. Z dělníků vstávají kádery významných organizátorů a vyrůstají specialisté, kteří ovládají průmyslové metody stavebnictví. Mnoho staveb vybavených pokrokovou technikou se může a musí stát dobrou školou pro výchovu stavebních specialistů.

Nyní je v naší zemi mnoho mladých lidí, kteří po skončení desetileté školy jdou do výroby místo na vysokou školu. Je to obvyklý zjev a úplně přirozené. Musíme organizovat kurzy pro mládež, dát jí kvalifikaci a vytvořit z ní kádery specialistů středního, a řekl bych, i vyššího stupně.

Musíme se důkladně zabývat zlepšením přípravy kádřů specialistů, aniž je odloučíme od výroby. Je zapotřebí věnovat větší pozornost rozšíření a zlepšení práce vyučování na dálku

i večernímu vyučování nejen pro střední, nýbrž i pro vyšší specialisty. To přinese velký užitek celému národnímu hospodářství. Kdyby ministerstvo vysokých škol nemělo provedlo rozbor, kolik studentů se přijímá do prvních ročníků vysokých škol a kolik jich dokončí vysokou školu, vidělo by, že z vysokých škol odpadá mnoho žáků. Kromě toho daleko ne všichni, kteří dokončili vysokou školu, pracují ve svém oboru. Koefficient užitečnosti, můžeme-li to tak vyjádřit, není u některých vysokých škol vysoký.

Na druhé straně vysoké a střední školy, nebo jejich oddělení, zřízená při velkých závodech, vychovávají také vysoce kvalifikované kádry specialistů, kteří však nejsou odtřženi od výroby a pokračují v práci ve svém závodě. Ve Stalinově automobilovém závodě na příklad mají svou vysokou školu. V ní se vzdělává mnoho dělníků, aniž se odinčují od výroby. Zde se provádí správný výběr studentů z dělnického kolektivu. Dělník přijde do závodu, obliží si svůj podnik a své povolání. Má-li střední vzdělání, rád se jde vzdělávat do večerního kursu, do učiliště nebo do večerní vysoké školy a když ji ukončí, dostane titul technika nebo inženýra a opět pokračuje v práci v závodě. Rozdíl je pouze v tom, že na počátku studii to byl prostý dělník nebo mistr a po jejích skončení se stal mistrem, technikem nebo inženýrem a třeba i vedoucím výrobního oddělení.

Domníváme se, že zároveň se zlepšením výchovy specialistů v dosavadních středních a vysokých školách, se musí více rozvíjet výchova specialistů z řad praktických pracovníků na stavbách, kteří plní povinnosti inženýrsky technických pracovníků a vedoucích stavebních úsektů nebo celých staveb. Výchova tohoto druhu

pracovníků se musí organizovat jednak ve spojení s výrobou, jednak odloučeně od ní.

Výchova specialistů ve spojení s výrobou může být delší, ale tento způsob má své přednosti, neboť ten, kdo dokončí vysokou školu a je ve stálém spojení s výrobou, zná svůj obor hlouběji a má větší praktické zkušenosti. Mnozí inženýři s bohatými poznatky vědy i výroby a na základě bohatých zkušeností, po složení poslední zkoušky směle mohou vést podnik. (Příklad.) Studenti, kteří skončili normální vysoké školy, aby jejně mají dobré vědomosti, potřebují však určitý čas k tomu, aby pochopili výrobu a nameromáčkali nezbytně praktické zkušenosti.

Úkoly dalšího rozvoje stavebnictví v naší zemi a jeho zprůmyslnění staví před stranické, hospodářské, odborové a komunistické organizace požadavek, aby byla od základu zlepšena práce s kádry stavebních pracovníků. Stavební pracovníci provedají velkou a pro naši zemi životně důležitou práci. Má se povinnost je zahrnout je péčí a pozorností. To znamená hlouběji chápat a plněji uspokojovat rostoucí požadavky stavebních pracovníků, zlepšovat jejich ubytovací a životní podmínky, lépe organizovat masové politickou a kulturní výchovu prací a široce rozvinout socialistické soustředění mezi stavebními pracovníky pro splnění a překročení plánů a pro zvýšení produktivity práce.

Několic poznámek a silniční a zemědělské výstavbě.

Soudruzi!

Dovolte mi učinit několik poznámek o silniční a zemědělské výstavbě. Zde není třeba hovořit o tom, na kolik jsou důležitě pro naši zem s jejími ohromnými rozlohami dobré silničníce.

My máme rozvíjet stavbu betonových vozovek. To jsou ty nejlepší vozovky. (Potlesk.) Asfaltová vozovka, to je vozovka tak na deset let, betonová vozovka, to je však vozovka na sto let. Músíme se zaměřit na rozvoj průmyslu cementu, abychom mohli stavět vozovky z betonu. Jak se říká, nejsme tak bohatí, abychom mohli stavět lacině. Dřeho, to je hodnotně, důkladně, vystavíš - srovnaneš, kdy jsi stavěl. (Potlesk.)

Velkou práci je třeba vykonat ve výstavbě provozních objektů a obytných domů v kolchozech, sovchozech, ve strojních-tractorových stanicích, rovněž však pokud jde o stavbu obilních sil.

I zde musíme jít cestou širokého používání montovaných železobetonových konstrukcí a snad i výstavby z kvádrů.

V STS na př. lze provádět stavby z kvádrů a též stavby skeletové. Při tom je třeba v široké míře využít místních stavebních hmot. Křádry lze zhotovit z lasturového vápence, vápence, cihel nebo vepřovic. Všechny místní prostředky a hmoty musí být dány stavbám k dispozici.

Bohužel, málo se ještě projevuje iniciativu ve využívání

místních stavebních hmot. Jednou z dobrých hmot pro zemědělníků výstavbu je rákos. V četných oblastech Ukrajiny a jiných svazových republik staví se adžarkiva domy z rákosu. Je to výborná hmotat nemůže a má dobrou tepelně izolaci schopnost. Dosed se jí však málo používá. Desky typu "Stromit" pro zdělskeletových staveb, příčky a stropy nutno zhotovovat z dřevěných hoblin, slámy a rákosu. Je třeba vyrábět desky z rákosu a slámy (Kamyžit, solomit).

Na jaře tohoto roku přišel ke mně tajemník astrachánské oblasti výboru strany s. Geněuko s prosbou o zvýšení příjmu dřeva pro oblast. Je známe, že tam dřevo není. Rovněž je známo, že dřevo potřebujeme na důležitější stavby.

Řekl jsem tedy s. Geněukovi:

"U vás v oblasti roste skvělý rákos. Je to vlastně zlato a ne stavební hmotu."

"Áno, rákos máme."

"A není možno stavět z rákosu aspoň ovčiny ? Vždyť lepší materiál než je rákos pro tyto účely ani nenaješ."

S. Geněuko s tím souhlasil. Věc však nijak nepokročila, čekaliv od té rozmluvy uplynula dřevná doba.

Velmi mnoho rákosu je v Kazachstanu - až 70 % celkového rákosového porostu v zemi. Při objíždě oblasti s nově obdolanou panenskou půdou v Kazachstanu projednal jsem s vedoucími činiteli republiky otázku využití rákosu. Soudruzi Ponomarenko, Brežněv, Tajbekov a jiní představitelé Kazachstanu vyhledali odborníky znalé výroby desek z rákosu a počali stavět zemědělské stavby s použitím rákosu.

Hodně rákosu je v Kabejistanu, v Turkménii a na Ukrajině - v Dnestereckých rákosistících, na Dage a na Dnaji. Z rákosu lze stavět různé zemědělské stavby ba i domy, mohou se zhotovovat výborné předměty, avšak dodnes se ho jak se patří nepoužívá. Na to se musíme soustředit.

V zemědělské výstavbě je třeba v široké míře využívat nejrůznějších místních stavebních hmot. Také u skeletových staveb domů lze jako vyplňového zdiva používat různých místních hmot. V Gnechjevském dřevozpracujícím závodě v Moskvě jsou jednoduše zřízeny pro výrobu desek ze slámy a dřevěných hoblin. Jak ukazuje praxe, chrání dvojité stěny z těchto desek dobře před zimou. Je třeba zavést výrobu takového zařízení a zorganizovat produkci desek ze slámy a hoblin pro zemědělské stavitelství.

Váknou pozornost je třeba věnovat výstavbě kolchozních domů a dobremu vybavení valí, vesnic, kyšlaků a aulů. (Pozna. překl. kyšlak - vesnice ve střední Asii, aul - vesnice kavkazských horalů.) Dokud byli lidé chudí, neměli možnost si opatřit lepší bydli a zříkají si svůj život. Nyní je však situace jiná. Přední kolchozy mají v důsledku rozvoje svého hospodářství vysoké příjmy a vysokou mzdu za pracovní jednotku kolchozníka. Zatím však domy mnohých kolchozníků nejsou nějak hezké.

Je třeba stavět taková bydli, aby odpovídala vzrůstajícímu kulturnímu požadavkům kolchozníků. Dnes mají mnohé kolchozy a kolchozníci prostředky pro stavbu domů, nemohou si však koupit stavební hmoty, poněvadž se vyrábějí v nedostatečném

možství.

Muže, soudruzi, rozmyslíme si to, jak bychom tyto poměry změnili. Ať kolchozy i kolchozníci, jež mají možnost, stavějí co možná nejvíce provozních staveb, kulturních a sociálních budov a obytných domů a ať je stavějí pokud možná nejlepě.

Je třeba podniknout lidi, aby stavěli, a pomáhat při tom. (Potlesk.) Avšak pro to, aby se na vesnici úspěšně zvedla výstavba, k tomu je třeba zřídit výrobu stavebních hmot i pro zemědělské stavitelství.

Proto musí republikánské a oblastní orgány rozvíjet svůj místní průmysl stavebních hmot. Místní průmysl musí mít základnu nejen ve výrobě cihel, ale převážně ve výrobě cementu. Je třeba, aby cementárny stavěly svazové i republikánské organizace. Tehdy bude mít země více cementu, čímž bude možno disponovat pro potřeby zemědělské výstavby.

V naší zemi se vynakládá velké úsilí pro rozvoj výroby předmětů lidové spotřeby. Mnozí počítají k výrobkům lidové spotřeby jenom takové předměty jako jsou obuv, oblek, kožich a mnohé jiné předměty běžné domácí potřeby. A což hmoty pro stavby obytných domů - to nejsou předměty lidové spotřeby? Stavební hmoty pro obytné domy jsou rovněž naprosto nezbytnými předměty lidové spotřeby.

Je třeba všemožně rozvíjet výrobu cementu, pokrývací aké břidly, tašek a jiných stavebních hmot pro prodej v zemědělských obvodech. Je třeba širokou měrou organizovat výrobu montovaných dílců a konstrukcí rozličných staveb pro

zemědělské úkoly a domů o malém počtu podlaží pro stavby v kolchozech, vesnicích a v předměstských pásmech s tím, aby se prováděly precuzíci. Bude to prospěšné jak pro stát tak i pro obyvatelstvo.

Zvýšením výroby stavebních hmot a jejím přenesením na venkov značně urychlíme přetváření našich vesnic a osad, učiníme je hezčími, lahodnými oku a zpříjemňujícími život člověka. (Petlensk.)

Konečně je třeba říci něco o vřetavbě biografů. Máme ještě málo kin ve městech a zvláště pak na vesnicích. Musíme stavět více biografů, vyrábět více filmů a při tom dobré jakości. To je velké, potřebné dílo pro další rozvoj kultury lidu, pro duševní růst sovětských lidí.

X X X

Soudruzi, rok od roku vzrůstá moc sovětského státu. Rychlým tempem se rozvíjí národní hospodářství naší země, neustále se zvyšuje blahobyt a kultura lidu. Je to důsledkem správné leninské politiky komunistické strany. Všechny naše úspěchy jsou jasným dokladem pevné jednoty sovětského lidu, jeho věrnosti velkému dílu komunismu.

Během 37 let, uplynulých od vítězství Velké říjnové socialistické revoluce, se naše země proměnila ze zasažené země, již byla za carismu, v přední mohutnou socialistickou velmoc. Historická vítězství našeho lidu etáala doslova světem. Je to důsledek obrovských předností sovětského zřízení.

Veliký Lenin vytvořil naši komunistickou stranu, zocce-

lil ji v revolučních bojích a počal ji vést k velikému dílu komunistické výstavby. A za stranou šel všecken lid. Nyní celý svět uznává moc Sovětského svazu jakožto světové velmoci a imperialisté jsou nuceni s ní počítat. Toho dosáhl sovětský lid pod skvělým vedením Komunistické strany. Je to ztělesnění ideí Marxe-Engelase-Lenina a Stalina. (Bouřlivý, dlouhotrvající potlask.)

Oprávejce se o naše úspěchy a rozvíjejíce i nadále těžký průmysl budeme neustále upevňovat moc naší vlasti, bojovat za další rozvoj národního hospodářství a za zvýšení blahobytu lidu. V této veliké uvědomělé práci na komunistické výstavbě náleží početným armádám stavebních pracovníků veliká úloha. Soudruzi, na našich poradách, které úspěšně proběhly, bylo předneseno mnoho správných návrhů. Všechny tyto návrhy jsou velmi zajímavé a hodnotné. S těmito návrhy, se skutečně kladnými zkušenostmi, seznámí se tisíce stavitelů ve všech oblastech Sovětského svazu. Porada ukázala, že naši stavební pracovníci chápou dobře úkoly, stojící před nimi, že mají velké přání zlepšit práce ve výstavbě průmyslových závodů, aby neustále upevňovali průmyslovou moc Sovětského státu, a dělali zemi více bytových a jiných staveb dobré jakości.

Zevšeobecně-li všechny kladné zkušenosti, o nichž se hovořilo na poradě, a pustíme-li se jak se patří do uskutečňování podaných návrhů a uplatňování pokrokových způsobů a metod, budeme-li rozhodně bojovat za odstranění nedostatků, docílíme tím velkou hospodárnost prostředků a hmot, získáme větší obratovost prostředků, urychlíme tempo a zlepšáme ja-

Kostí výstavby.

Předsedovi Státního výboru pro výstavbu s. Sokolovu a ministrům všech ministerstev, zvláště pak stavebních, je nutno uložit, aby poskytovali materiál porady a všechny projevy. Také soudruzi, kteří nemohli vystoupit, mají být požádáni, aby podali these svých projevů, k nimž se rovněž musí přihlídnout. Po zevšeobecnění celé látky porad bude nutno vypracovat konkrétní návrhy. Tyto návrhy se mohou rozdělit do tří skupin: v první skupině jsou návrhy, jež je třeba provést v celé zemi, ve druhé jsou návrhy, které mají a musí realizovat všesvazová ministerstva, v třetí skupině jsou pak návrhy, jež se týkají svazových republik a oblastí. Musí se též zavést potřebná kontrola provádění těchto návrhů.

Zvláštní pozornost se má věnovat zevšeobecnování a řízení pokrokových způsobů a metod stavení. (Potlesk.)

Bylo by dobré pořádat takové porady stavebních pracovníků ve všech oblastech a v jednotlivých ministerstvech. Na těchto poradách měly by se zevšeobecnit pokrokové zkušenosti, obzvláště uplatňování průmyslových metod a podrobit kritice všechny naše nedostatky, jak se říká "vyznějíti" a nébát se "šlápnout svému kamárádu na kuří oko". To nám pomůže odhalit nové velké rezervy a možnosti a dát je k dispozici našemu společnému dílu.

Končím soudruzi svůj projev a vyjadřuji své přesvědčení, že stavitelé, architekti, konstruktéři, pracující průmyslu stavebních hmot, průmyslu stavebních a silničních stromů, projektových a vědecko-výzkumných organizací čestně splní

úkoly, vnesené na ně stranou a vládou, ještě výše pozvednou úroveň, tempo a jakost našeho stavebnictví, budou uvádět rychleji v činnost závody, doly, elektrárny a továrny a levněji, jakostněji a krásněji budou stavět byty, školy a nemocnice. Na shledanou na příští poradě stavebních pracovníků. Přeji vám, soudruzi, další úspěchy, (Bouřlivý, dlouhotrvající potlesk. Všichni vstupávají.)

VÝZKUMNÝ ÚSTAV VÝSTAVBY A ARCHITEKTURY

**DISKUSE O OTÁZKÁCH SOUDOBÉ
VÝSTAVBY A ARCHITEKTURY
V SSSR**

Díl II.

Výběr materiálů z Všeobecné porady stavitelů, architektů
a pracovníků průmyslu stavebních hmot, průmyslu staveb-
ních a silničních strojů, projektových a vědecko-výzkum-
ných organizací, konané v prosinci 1954

Praha leden 1955

VÝZKUMNÝ ÚSTAV VÝSTAVBY A ARCHITECTURY

DISKUSE O OTÁZKÁCH SOUDOBĚ
VÝSTAVBY A ARCHITECTURY
V SSSR

Díl II.

Výběr materiálů z Věsvezové porady stavitelů, architektů
a pracovníků průmyslu stavebních hmot, průmyslu stavebních
a silničních strojů, projektových a vědecko-výzkumných orga-
nisací, konané v prosinci 1954

Praha leden 1955

Proslav s. G.A. GRADOVA, vedoucího sektoru ústavu architektury veřejných a průmyslových staveb Akademie architektury SSSR	167
Proslav s. B.J. JOMASE, docenta Inženýrsko-ekonomického institutu s. Ordžonikidzeho	175
Proslav s. I.G. LUDKOVSKÉHO, hlavního inženýra Giproistu ministerstva výstavby závodů metalurgického a chemického průmyslu	183
Proslav s. K.M. SOKOLOVA, předsedy Státního výboru Rady ministrů SSSR pro výstavbu	191
PROVOLÁNI účetníků všeobecné porady stavitelů, architektů a pracovníků průmyslu stavebních hmot, průmyslu stavebních a silničních strojů, projektových a vědecko-výzkumných organizací, svolané ÚV KSSS a Radou ministrů SSSR, ke všem pracovníkům stavebního průmyslu	201
Proslav s. N.S. CHRUŠČEVA : O širokém zavedení průmyslových metod, zlepšení jakosti a snížení stavebních nákladů	225

Název

: DISKUSE O OTÁZKÁCH Soudobé výstavby a architektury v SSSR, díl II.

Výběr materiálů z všeobecné porady stavitelů, architektů a pracovníků průmyslu stavebních hmot, průmyslu stavebních a silničních strojů, projektových a vědecko-výzkumných organizací, svolané ÚV KSSS a Radou ministrů SSSR v prosinci 1954.

Pramen

: referáty ss. Dyga, Je, Kozjulov a Morčvilk podle speciálních brožur vydaných k poradě. Ostatní statě podle výtahů referátů a proslavů uveřejněných ve Strojitel'maže gazeta č. 40, 41, 42, 43, 44 z 1.-10. XII. 1954 a z Pravdy ze 17. a 28. XII. 1954.

: ss. Bok, Dr. Léznická, Ing. Macková, Dr. Pavluch, Dr. Skřivan, Dr. Stránecký, Tytkas, Ing. Dr. Wymuyczuk, Zoček.

: ss. Ing. Červenka, Ing. Kohn, Ing. Kopp, Ing. Leda.

Technická korektura : ss. Ing. Červenka, Ing. Kohn, Ing. Kopp, Ing. Leda.

Jazyková korektura : s. Dr. Lihrová

Hlavní redaktor : s. Ing. Kohn

Redaktor publikace : s. Ing. Glazar

Technický redaktor : s. Zárnubová

Psaly : ss. Babniková, Hudcová, Kránsá, Strnadová, Vojtová

Stran : 285

Náklad : 1500

Vydala : Dokumentační skupina Vědeckého ústavu výstavby a architektury, Praha III., Letenská 3, leden 1955

Je n p r o v n i t ě n í p o t ř e b n